

CITITI ÎN NUMĂRUL CURENT:

**Pregătim specialiști
în sectorul energiei
din biomasă**

4

**Noi hotărâri pentru domeniul
agricol, adoptate de Guvern**

5

**Femeile din Rețeaua Centru
s-au întâlnit la Chișinău**

7

**Multe noutăți și numeroși
vizitatori la cele
două expoziții agricole**

8-9

**Spălatul mâinilor
este o necesitate**

12

UNIUNEA EUROPEANĂ SUSTINE ECONOMIA MOLDOVENEASCĂ

Producătorii agricoli moldoveni vor putea exporta mai multe produse cereale în țările Uniunii Europene (UE). Comisia Europeană a majorat cotele de export pentru mai multe tipuri de produse moldovenești. Astfel, a fost aprobată extinderea accesului preferențial pe piața UE, peste volumele stabilite în Acordul de Asociere, pentru mai multe produse, în mare parte pentru cereale. Reprezentanții europeni declară că agricultura moldovenească a avut de câștigat în urma exporturilor chiar din primele luni ale anului 2015.

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA) informează agenții economice că a fost majorată cota de export pe piețele UE a grâului, făinii și a aglomeratelor sub formă de pelete. De asemenea, a fost majorată cota de export preferențial de orz, făină și aglomerate sub formă de pelete, cereale prelucrate (24 de poziții tarifare, inclusiv alcool etilic nedenaturat cu tărie alcoolică de minimum 80%). Acceptul Comisiei Europene a fost primit ca urmare a notificării Uniunii Europene cu privire la atingerea a 80% din cotele indicative stabilite. Volumele indicative stabilite pot fi depășite în baza argumentării de către R. Moldova a existenței sau creșterii potențialu-

lui de producere și de livrare pe piețele externe.

Acordul privind zona de liber schimb aprofundat și cuprinzător dintre UE și R. Moldova (DCFTA) a intrat în vigoare acum un an. Documentul prevede anumite cote de export preferențial a produselor și mărfurilor moldovenești pe piața UE, iar conform prevederilor, cotele stabilite pot fi revizuite periodic.

Tina Golfi, lider de echipă al DCFTA, a declarat zilele trecute la Chișinău că după intrarea în vigoare a Acordului, agricultura moldovenească a avut de câștigat în urma exporturilor chiar din primele luni ale anului 2015. În discursul său oficialul a mai spus că eli-

minarea taxelor vamale din partea UE are un impact pozitiv asupra exportatorilor moldoveni, anual aceștia reușind să economisească sume importante. „Producătorii și exportatorii trebuie să participe la trainingurile organizate de DCFTA pentru a cunoaște mai bine gestionarea corectă a marketingului, pentru a spori productivitatea businessului său”, a relatat Tina Golfi. Oficialul a mai menționat că unul dintre scopurile principale ale DCFTA este de a dezvolta capacitatea R. Moldova de a-și diversifica produsele, dar și de a menține piața tradițională.

Continuare în pagina 2

**Vă puteți abona la ziarul nostru
la toate oficiile poștale din țară** ➔ **16**

UNIUNEA EUROPEANĂ SUSTINE ECONOMIA MOLDOVENEASCĂ

Sfârșit.
Început în pag. 1

PĂRERI CONTROVERSATE

„Acordul privind zona de liber schimb aprofundat și cuprinzător nu a justificat așteptările agricultorilor”, a declarat Valeriu Lazăr, președintele Camerei de Comerț și Industrie din Moldova. În cadrul unei întâlniri cu Cecilia Malmstrom, Comisarul european pentru comerț, el a spus că după semnarea Acordului situația s-a înrăutățit. Piețele UE nu au compensat toate pierderile și nu s-a exportat tot ce s-a planificat. „A trecut un an, rezultatele au fost însumate. Ar trebui să desfășurăm o analiză și să înțelegem de ce economia R. Moldova nu a beneficiat de toate avantajele. Dacă luăm legislația UE, standardele și practica întreprinderilor europene, aceasta înseamnă cheltuieli, iar sectorul financiar nu contribuie la acoperirea lor. Cum să folosim cel mai eficient acest acord? Este necesar de a selecta un program mai real, având în vedere modificările din regiune”, consideră Lazăr. Potrivit lui, întreprinderile moldovenești nu sunt capabile să acopere toate cheltuielile, pentru a corespunde standardelor UE, astfel realizarea programului durează. El a propus societății, Guvernului și partenerilor să revadă programul de activitate și să-l facă mai real. Referitor la piața Rusiei el susține că este comodă,

oamenii s-au obișnuit cu ea, iar piața UE este dificilă, însă acordă mai multe oportunități.

Cecilia Malmstrom a menționat că nu toate așteptările au fost justificate, dar s-a reușit să se minimizeze consecințele embargo-ului rusesc și a crizei economice. „UE este un partener important pentru Moldova și va contribui la diminuarea dependenței de alți parteneri. Aici, în mediul de afaceri, vă puteți juca rolul, explicând avantajele și oportunitățile acestui proiect. Este important de a continua reformele”, a mai spus ea.

Viceministrul Economi-

ei, Octavian Calmăc a declarat că societatea din Moldova a așteptat prea multe de la DCFTA. „Majoritatea au crezut că după acord va fi paradis, dar nu au înțeles că multe depind de noi și este necesar să realizăm reforme pentru a adapta economia la standardele internaționale”, consideră el.

EXPORTURILE ÎN UE AR PUTEA CREȘTE

Autoritățile noastre speră că misiunea europeană de evaluare în domeniul exporturilor de produse animaliere, care urmează să vină în Moldova în luna noiembrie, ne va oferi posibilitatea să extindem asortimentul produselor de origine animalieră exportate pe piața europeană. Potrivit viceministrului economiei, Octavian Calmăc, extinderea exporturilor de produse animaliere ar pu-

tea spori cifra generală de export cu 16%. „Sperăm că agenții economici care sunt interesați de exportul unor asemenea produse vor fi activi, își vor prezenta dosarele pentru a fi inspectați”, a menționat recent acesta. „Ori de câte ori agenții noștri vor corespunde criteriilor înaintate, vor obține dreptul să exporte produse de origine animalieră pe piața europeană”, a subliniat Octavian Calmăc.

El a precizat că pentru Moldova sunt două seturi de cerințe: să fie armonizat sistemul național de cerințe sanitare, fitosanitare și veterinare cu cel european și agenții economici moldoveni care doresc să exporte produse animaliere, să respecte aceste cerințe. „Pentru prima etapă planificăm ca ouăle și carnea de pasăre în stare proaspătă să fie parte în acest proces de armonizare. Pe celelalte dimensiuni sunt procese

mult mai complexe, care țin de siguranța alimentelor, care vor fi implementate pe parcurs”, a completat ministrul adjunct al economiei. În prezent, din categoria produselor animaliere, R. Moldova poate exporta doar miere de albiși și caviar.

UE ARE SUTE DE MILIOANE DE EURO PENTRU NOI

Comisarul european pentru comerț, Cecilia Malmstrom, a declarat că UE are sute de milioane de euro pentru a finanța companiile mici și mijlocii din Republica Moldova. „Noi contribuim la îmbunătățirea climatului investițional cu tehnologii care ar putea să încurajeze creșterea economică și să creeze noi locuri de muncă. Este evident că comerțul poate să fie o forță de stabilizare în orice perioadă și ne bucurăm de toate reformele bune și

substanțiale pe care le-a făcut Guvernul Moldovei”, a declarat ea.

Comisarul european a subliniat că într-un an de când se implementează DCFTA au fost atinse rezultate foarte bune. Chiar dacă exporturile R. Moldova per general s-au redus, cele spre UE au crescut. Oficialul spune că UE rămâne un partener foarte important pentru republică, însă mai sunt încă multe lucruri de făcut. Astfel, potrivit ei, există multe produse moldovenești care s-ar bucura de un real succes pe piețele europene, cum ar fi carnea și lactatele, însă țara trebuie să asigure standardele de calitate și de inofensivitate pentru a accesa pe piața UE.

Premierul Valeriu Streleț a declarat că vizita de săptămâna trecută la Chișinău a comisarului european pentru comerț, vine să încununeze un șir întreg de evenimente comune care au avut loc în ultimele săptămâni cu partenerii din UE. El a menționat că prin semnarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană a fost pus în funcțiune un proces ireversibil, ce va asigura dezvoltarea și modernizarea țării, indiferent de evoluțiile pe plan politic, social sau economic. Șeful Guvernului a subliniat faptul că UE a devenit principalul partener comercial al țării noastre. Exporturile produselor moldovenești în țările europene constituie circa 62% din volumul total. Streleț a afirmat că, în perioada imediat următoare, Guvernul se va axa pe valorificarea oportunităților oferite de DCFTA și facilitarea accesului produselor și serviciilor moldovenești pe piața UE, dar și pe sporirea competitivității acestora.

A.R.

Federația Națională a Agricultorilor din Moldova AGROinform

Bd. Ștefan cel Mare 123V
MD – 2004, Chișinău, Moldova

Tel (+373 22) 23 56 01, fax (+373 22) 23 78 30

Organizațiile regionale ale Federației AGROinform:

Cantemir (273) 2 28 53
Drochia (252) 2 70 32
Edineț (246) 2 43 84
Fălești (259) 2 29 51
Glodeni (249) 2 40 69
Hâncești (269) 2 34 08

Nisporeni (264) 2 38 57
Orhei (235) 2 49 55
Peresecina (235) 47 2 67
Râșcani (256) 2 45 84
Ungheni (236) 2 34 55
Cahul (299) 2 14 13

AGROinform

Redactor-șef: Arina ROȘCA

Machetare: Victor PUȘCAȘ

Adresa redacției: MD-2004, Chișinău,
bd. Ștefan cel Mare, 123 V. Tel.: 23-56-98
e-mail: publicitate@agroinform.md
www.agravista.md

Tiparul executat la tipografia «PRAG-3»
Tiraj: 3500

Comanda nr. 1030

SECTORUL AGRICOL ESTE ÎN SCĂDERE

ACTIVITATEA AGRICOLĂ DIN MOLDOVA A ÎNREGISTRAT ÎN IANUARIE-SEPTEMBRIE O DESCREȘTERE DE 11,8% COMPARATIV CU PERIOADA DE REFERINȚĂ DIN 2014.

Potrivit datelor Biroului Național de Statistică, aceasta se explică prin reducerea cu 21,8% a volumelor de producție recoltată. „O influență negativă semnificativă asupra ritmului volumului fizic al producției agricole în ianuarie-septembrie a.c. față de perioada corespunzătoare a anului 2014, a avut descreșterea recoltei culturilor agricole, ca impact a condițiilor climatice extrem de nefavorabile (secetei). Așadar, conform datelor preliminare, recolta globală a

culturilor cerealiere și leguminoase boabe (cu excepția porumbului) în gospodăriile de toate categoriile a constituit circa 1,1 mil. tone, sau cu 20% mai puțin față de anul 2014, din care recolta grâului (în greutate după finisare) a constituit circa 906 mii tone, sau cu 18% mai puțin, a orzului – circa 175 mii tone (mai puțin cu 21%)”, menționează experții biroului.

Potrivit acelorași date, roada de sfeclă de zahăr s-a redus cu 42%;

porumb pentru boabe – cu 34%; fructe sămânțoase – cu 31%; floarea soarelui – cu 18%; struguri de masă – cu 13%. Totodată, roada de fructe sămburoase a constituit 108% din nivelul anului trecut, iar strugurii de soiuri tehnice – 137%. Producția animalieră în general s-a majorat cu 3,3%. În particular, producția cârnii (de pasăre și vită) în masă vie este de +7,6%. Lapte s-a produs cu 0,1% mai puțin față de anul trecut, iar ouă – mai puțin cu 13,6%.

ULTIMELE SUBVENȚII ACHITATE ÎN ACESTE ZILE

Mai mulți producători agricoli care nu și-au primit subvențiile pentru anul 2014, s-au pregătit zilele trecute să iasă în stradă să protesteze. Ziua de 19 octombrie a fost planificată pentru această acțiune, care însă nu a mai avut loc. Motivul amânării ei a fost promisiunea premierului Valeriu Streleț precum că subvențiile vor fi achitate integral până la sfârșitul lunii octombrie curent.

Mai mulți fermieri moldoveni au renunțat la protestul programat pentru ziua de 19 octombrie 2015, care urma să se desfășoare în fața Guvernului, din cauză că nu și-au primit subvențiile pentru anul trecut. Manifestațiile nu au mai avut însă loc, pentru că agricultorii moldoveni s-au întâlnit cu premierul Valeriu Streleț. Alexandru Slusari, președintele UniAgroProtect a precizat că protestul a fost amânat în urma unui apel al prim-ministrului Valeriu Streleț. „După ce agricultorii cu datorii la subvențiile ce țin de anul 2014 au anunțat protestul de luni, vineri seara am fost contactați de către prim-ministru. Dumnealui a solicitat întrebarea cu reprezentanții fermierilor. După mai multe discuții telefonice, producătorii agricoli au acceptat amânarea protestului de luni și întâlnirea cu prim-mi-

nistrul Streleț”, a anunțat Slusari.

Premierul Valeriu Streleț declara, la începutul lunii septembrie, că statul nu mai are restanțe față de fermieri în ceea ce ține de subvenționarea pentru anul 2014. În cadrul întrevederii premierului cu unii reprezentanți ai agricultorilor, s-a trecut în revistă problemele de actualitate ale ramurii agricole, axân-

du-se pe două subiecte de bază: restanțele pe subvenții și compensațiile pentru producătorii de fructe care au suportat

pierderi în urma embargoului impus de Federația Rusă, în anul 2014. Astfel, referitor la subvenții, s-a convenit ca pe parcursul ultimelor săptămâni din lună, cel târziu până la 30 octombrie să nu mai existe plăți neexecutate. Potrivit premierului, este vorba de circa 23 milioane de lei. „Dosarele care au fost trimise la Ministerul Finanțelor vor fi executate integral în cel mai apropiat viitor”, a accentuat Streleț.

La fel la începutul lui septembrie Streleț menționa că pentru pomicultori compensațiile vor fi alocate mai târziu. Pomicultorii sunt îngrijorați

de faptul că nu știu dacă vor fi operate modificări la buget prin care să fie prevăzută alocarea a 45 milioane de lei pentru compensații. Astfel, al doilea aspect, discutat în cadrul întrevederii, a vizat compensațiile pentru producătorii de fructe, care au avut de suferit în urma embargoului impus de Federația Rusă, în anul 2014, în sumă de 45 de milioane de lei. „Chiar dacă aceste mijloace nu s-au regăsit în proiectul Legii pentru ajustarea bugetului de stat pe anul 2015, aprobat recent de Guvern și expediat Parlamentului, urmează a fi identificate prin eforturi

suplimentare comune, astfel încât să fie găsită o soluție ca acești bani destinați producătorilor de fructe care dețin suprafețe mai mari de 15 ha, să poată fi achitate în anul curent”, a declarat Prim-ministrul, apreciind atitudinea cooperantă a agricultorilor față de această situație. „Apreciez cu recunoștință atitudinea producătorilor agricoli, care conștientizează situația destul de dificilă pe care o avem în țară”, a menționat Valeriu Streleț. Termenul final de achitare a subvențiilor promis de premier expiră mâine.

A.R.

MOLDOVA A CEDAT TITLUL DE CEA MAI SĂRACĂ ȚARĂ DIN EUROPA

Moldova a ocupat locul trei în clasamentul celor mai sărace țări din Europa, după Ucraina și Belarus. Astfel arată datele băncii elvețiene Credit Suisse, care a publicat clasamentul bunăstării locuitorilor din statele Europei, bazată pe raportul între balanța

unui cetățean adult în baza veniturilor reale ale populației. Conform Credit Suisse, bunăstarea este suma tuturor activelor financiare și nefinanciare, minus datoriile. În ratingul celor mai bogate state europene lider este Elveția, unde balanța unui adult este de \$

576 mii. Apoi urmează Islanda, Norvegia, Marea Britanie, Suedia și Luxembourg, unde balanța per locuitor este de peste \$ 300 mii. Ucraina deja a ocupat primul loc în lista celor mai sărace țări, cu balanța unui adult de \$ 1437. Pe locul doi la sărăcie este Belarus cu \$ 1551, iar a treia - Moldova cu \$ 3104.

Totodată, Credit Suisse a precizat că sursele datelor privind aceste țări sunt foarte modeste, astfel cifrele pot diferința de cele reale. Balanța unui cetățean rus de rând constituie, conform cercetării, circa \$12 mii., a unui locuitor al României - \$13 mii.

SE FURA DE LA SISTEMELE RENOVATE DE IRIGARE

Hoții de fier vechi continuă să distrugă sistemele moderne de irigații, instalate în mai multe localități ale țării din banii donați de Statele Unite ale Americii. Pentru a evita furturile, reprezentanții Asociației Utilizatorilor de Apă pentru Irigare au fost nevoiți să depoziteze piesele, pe timp de iarnă, în locuri sigure. Unul dintre furturi a avut loc recent la Coșnița, raionul Dubăsari. În perioada când sistemul de irigare era în construcție, au fost furați peste 60 de hidranți. Aceștia au fost, însă, recuperați din sursele financiare oferite în cadrul proiectului. Furturile au continuat și după darea în exploatare a instalației, iar pierde-

rile sunt suportate de fermieri.

Directorul Asociației Utilizatorilor de Apă pentru Irigare Coșnița, Nicolae Rusu susține că toate pierderile suportate de rețea prin furturi va duce la mărirea prețului unui metru cub de apă sau a cotizației, pentru că surse din alte părți nu au de unde să vină. Fermierii care beneficiază de proiectul renovat susțin că furturile

sunt o mare problemă pentru asociație, pentru că furtul hidranților face imposibilă irigarea ulterioară.

Pentru a păstra piesele în siguranță, la Coșnița sunt construite două depozite cu o suprafață de peste 300 de metri pătrați, unde cei peste 1.500 de hidranți vor fi demontați și depozitați până în primăvară. Cazurile de furt sunt investigate de poliție.

PREGĂTIM SPECIALIȘTI ÎN SECTORUL ENERGIEI DIN BIOMASĂ

Școlile profesionale din R. Moldova lansează noi cursuri educaționale dedicate sectorului energiei din biomasă. Este un fel de răspuns a cererii de profesioniști bine pregătiți în sectorul energetic. Inițiativa aparține Proiectului Energie și Biomasă, finanțat de Uniunea Europeană (UE) și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în Moldova, care sprijină autoritățile în crearea unui sistem național de formare profesională a muncitorilor calificați în sector.

Ministerul Educației și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, au semnat la mijlocul lunii octombrie un Memorandum de parteneriat în dezvoltarea sectorului de învățământ profesional tehnic. Corina Fusu, ministrul Educației, a declarat că este vorba despre un proiect de viitor, care ne va ajuta să sporim securitatea energetică a Republicii Moldova. „Memorandumul vine să sprijine Ministerul Educației în angajamentele asumate privind modernizarea învățământului profesional tehnic și adaptarea ofertei

curriculare la cerințele pieței muncii”, a afirmat Fusu.

Deja în acest an de învățământ, elevii din trei școli profesionale tehnice din R. Moldova vor studia noile specialități. Vorbim despre următoarele specialități ca: „Plantele energetice – sursă de energie regenerabilă” pentru meseria Silviculor și „Centrale termice pe biocombustibil solid” pentru meseria Operator în sala de cazane. Aceste specialități au fost introduse în școlile profesionale din s. Cuhurești de Sus, Florești; or. Orhei și școala Nr 3 din Chișinău.

Dafina Gercheva, repre-

zentantă rezidentă PNUD Moldova și coordonatoare rezidentă ONU în țara noastră, susține că semnarea Memorandumului cu Ministerul Educației reprezintă continuarea parteneriatului strategic inițiat acum trei ani datorită căruia deja peste 19.000 de elevi din 340 de școli au studiat cursul de energie regenerabilă, curs ce a demonstrat importanța educației eco în rândul tinerei generații. „La fel de valoroasă este pregătirea viitorilor profesioniști solicitați pe piața de producere și consum a energiei din biomasă. Pilotarea noilor

module inovative în școlile profesionale reprezintă un efort comun în oferirea unei căi mai sustenabile pentru dezvoltarea R. Moldova și în creșterea cetățenilor responsabili ce vor schimba viitorul țării”, mai spune ea.

Școlile profesionale menționate vor preda specialitățile noi în baza programului educațional elaborat cu sprijinul financiar al Proiectului Energie și Biomasă. De asemenea, elevii vor avea acces direct la tehnologiile studiate, în școli fiind instalate centrale termice pe biomasă de diferit tip, iar pe teritoriul școlilor fiind plantate salcie

și salcâm energetic, achiziții realizate din fondurile europene ale Proiectului Energie și Biomasă.

Alexandre Darras, attaché – manager de proiect în cadrul Delegației Uniunii Europene în Moldova susține că obiectivul cheie al investițiilor UE realizate prin acest proiect rezidă în asigurarea dezvoltării sectorului energiei din biomasă ce solicită specialiști bine instruiți, apti să opereze și să valorifice la maxim noile tehnologii din sector. „Un alt aspect pozitiv este faptul că în anii ce urmează sectorul energiei din bio-

masă va oferi tot mai multe oportunități de angajare pentru oamenii din R. Moldova”, a subliniat el.

Pe durata cursului de studiu, viitorii specialiști vor efectua vizite de studiu la producătorii de biocombustibil, la instituțiile racordate la sisteme de încălzire pe biomasă, la întreprinderi de asamblare și producere a cazanelor pe biomasă în R. Moldova. „Școlile profesionale, parte a noului curs educațional, vor beneficia de asistența Centrului Unic de Informare în sectorul energiei durabile, activitățile de inițiere a căruia au fost lansate în octombrie curent de către Agenția pentru Eficiență Energetică. Viitorii specialiști, inclusiv managerii energetici, vor putea participa la instruirile organizate în cadrul Centrului, vor face schimb de informații și vor beneficia de expertiza specialiștilor în sector”, afirmă Mihail Stratan, directorul Agenției pentru Eficiență Energetică.

A.R.

FORUM PRIVIND EFICIENȚA ENERGETICĂ A AVUT LOC LA CHIȘINĂU

Pe data de 20 octombrie 2015, la Chișinău s-a desfășurat în premieră Forumul Moldo-Polonez de Eficiență Energetică, organizat de Asociația Europeană a Tinerilor Antreprenori (YEBA), în colaborare cu Asociația Patronală în Domeniul Energetic din Moldova (APDE). Scopul evenimentului a fost de a stabili legături de colaborare și de a facilita schimbul de experiență între companiile din cele două țări.

Forumul a întrunit 65 de companii din Polonia și Moldova, care activează în următoarele domenii: energie regenerabilă, tratarea apei, eficiența energetică, gestionarea deșeurilor și producerea energiei prin cogenerare. La eveniment au participat și reprezentanți ai autorităților din Republica Moldova, care au accentuat oportunitatea și necesitatea organizării întrunirilor bilaterale.

Potrivit lui Valeriu Triboi, viceministru al Economiei R. Moldova, sporirea eficienței energetice reprezintă unul dintre obiectivele de bază ale politicilor energetice din țara noastră, atât la producerea, transportul, distribuția, furnizarea energiei și combustibililor, cât și la utilizarea eficientă prin rețehnologizarea sectorului real și promovarea acțiunilor de conservare. „Diversificarea genurilor de

combustibil utilizate pe teritoriul țării, a căilor de import a resurselor energetice și implicarea în balanța de consum a energiei regenerabile, este un alt scop pe

instrumentelor de eficientizare să fie resimțite de către consumatorii finali, adică cetățenii moldoveni”.

Organizatorii Forumului și-au propus ca obiectivele evenimentului să preia bunele practici în domeniul eficienței energetice și energiei regenerabile, să le implementeze în sistemul național, să susțină formarea parteneriatelor economice între agenții economici din ambele țări și să atragă investiții străine pentru modernizarea sectorului.

Alexandrina Robu, președin-

surilor de eficientizare energetică și reducerea facturilor pentru resursele consumate. „Acest forum reprezintă doar primul pas în colaborarea dintre companiile dintre țările noastre într-un domeniu ce promite numeroase provocări de viitor, dar pe care le vom putea depăși mai ușor cooperând. Ne bucurăm că atât comunitatea de afaceri, cât și autoritățile publice centrale și locale, au dat curs invitației noastre de a participa la eveniment, astfel încât legăturile bilaterale au fost stabilite

care Moldova și l-a trasat pentru dezvoltarea sectorului energetic. Mai mult, ne dorim să atragem investiții private în reabilitarea și construcția obiectivelor energetice, astfel încât beneficiile

tele Asociației Europene a Tinerilor Antreprenori din Republica Moldova, consideră că, Polonia poate servi drept exemplu de bune practici pentru noi în ceea ce privește implementarea mă-

la cel mai înalt nivel”, a mai declarat ea.

Evenimentul a fost organizat cu susținerea Ambasadei Poloniei la Chișinău și a Ministerului de Externe al Poloniei.

UN PARC EOLIAN LA VULCĂNEȘTI

La Vulcănești va fi deschis un parc eolian cu 60 de turbine, la o capacitate de 120 MW.

Proiectul a fost prezentat în cadrul unei întrevederi dintre viceprim-ministrul Stephane Bride, ministru al Economiei, cu reprezentanții unei companii din România. Compania a planificat darea în exploatare a parcului până în anul 2016. Stephane Bride a salutat această inițiativă și a menționat că R. Moldova își va putea asigura securitatea energetică prin diversificarea surselor de energie, inclusiv din surse regenerabile. „Implementarea proiectelor de energie regenerabilă este o alternativă de viitor pentru Moldova. După cum se știe, în Europa, fotovoltaicele, eolienele și alte surse naturale de energie au o pondere importantă în consumul total al țării”, a spus vicepremierul.

Potrivit reprezentanților companiei din România, parcul eolian Vulcănești va genera energie electrică de circa 430 - 500 GWh anual, care va asigura aproximativ 10% -13% din consumul total anual de energie electrică al țării. După încheierea lucrărilor, compania românească urmează să obțină licența de producere a energiei electrice de la ANRE.

NOI HOTĂRĂRI PENTRU DOMENIUL AGRICOL, ADOPTATE DE GUVERN

În cadrul unei Ședințe de Guvern de la mijlocul lunii octombrie, au fost examinate și aprobate mai multe proiecte de Hotărâre, incluse pe ordinea de zi la propunerea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA). Creșterea competitivității producției agroalimentare, asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și îmbunătățirea nivelului de trai în mediul rural - sunt obiectivele principale ale hotărârilor din domeniul agrar.

Astfel, a fost aprobat Planul de Acțiuni privind implementarea Strategiei Naționale de Dezvoltare Agricolă și Rurală pentru anii 2014-2020. Documentul elaborat de către MAIA urmărește modernizarea și eficientizarea sectorului agricol. Acțiunile expuse în Planul propus sunt orientate spre asigurarea unei planificări eficiente a politicilor sectoriale, precum și în scopul corelării acestora cu angajamentele comunitare. Acestea reflectă dezideratele înaintate de reprezentanții fermierilor (sindicate, patronate, asociații profesionale) prin prisma revendicărilor, parvenite în adresa Ministerului, pe parcursul procesului de elaborare și promovare a Planului de acțiuni.

Creșterea competitivității producției agroalimentare, asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și îmbunătă-

tățirea nivelului de trai în mediul rural - sunt obiectivele principale, întrunite în Planul de acțiuni supus aprobării. Urmând aceste finalități, Ministerul și-a propus, până în anul 2020, modernizarea agriculturii și sectorului rural al Republicii Moldova, în vederea obținerii unui nivel performant de dezvoltare agroindustrială, în conformitate cu cerințele și standardele Uniunii Europene, precum și a unui trai decent pentru populația rurală a țării noastre.

Având în vedere că recepționarea dosarelor de subvenționare se finalizează la data de 1 noiembrie, Ion Sula, ministrul Agriculturii a insistat să fie aprobate ultimele modificări ale Regulamentului de repartizare a Fondului de subvenționare pentru anul 2015, în scopul eliminării deficiențelor depistate în acesta. Se referă în special la prevederi din

Regulamentul privind subvenționarea asigurării riscurilor de producere în agricultură.

Suplimentar, luându-se în considerare că mai mulți producători agricoli, în contextul condițiilor climatice nefavorabile din acest an, mizează pe subvențiile pentru defrișarea plantațiilor pomicole pentru anul 2015, a fost aprobat proiectul de modificare a unei Hotărâri de Guvern (HG) privind ca-

sarea plantațiilor perene. Astfel, au fost acceptate propunerile Consiliilor Rationale, Comitetului Executiv al Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia și ale Consiliului Municipal Bălți, coordonate cu MAIA, privind casarea plantațiilor perene cu productivitate redusă pe o suprafață totală de 2432,09 ha. Pentru evitarea acestor situații pe viitor, a fost aprobată HG privind modificarea și completarea

unor acte normative, care stabilește: casarea viilor și a livezilor se face cu autorizarea din partea administrației publice locale, în modul stabilit de Guvern.

De asemenea, în legătură cu suprasolicitarea angajaților AIPA, cauzată în principal de creșterea numărului solicitărilor de subvenționare de la 1 216 cereri în anul 2010, până la 5 234 cereri depuse în anul 2014, precum și

creșterea numărului de Programe de finanțare gestionate de către angajații AIPA, a fost aprobată modificarea statelor de personal pentru mai multe Servicii Teritoriale și instituirea în cadrul AIPA a unei funcții noi de director adjunct, care va coordona activitățile de dezvoltare instituțională și va monitoriza activitățile ce nu au tangență cu procedura de subvenționare.

MÂINE ARE LOC ZIUA NAȚIONALĂ DE ÎNVERZIRE A PLAIULUI

În jur de 300 de mii de arbori și arbuști urmează să fie plantați pe teritoriul R. Moldova în cadrul Zilei Naționale de Înverzire a Plaiului „Un arbore pentru dăinuirea noastră”, marcată în acest an la 31 octombrie. În scopul asigurării desfășu-

rării eficiente a evenimentului, Guvernul a aprobat un Plan de acțiuni privind lucrările de înverzire. Conform acestuia, este planificată extinderea suprafețelor cu vegetație forestieră pe o suprafață de 2500 de hectare. Totodată, urmează să

fie create culturi silvice în fondul forestier național pe o suprafață de 548 hectare.

Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor va asigura executarea lucrărilor de plantare a arborilor și arbuștilor în perdelele forestiere de protecție a traseelor auto și căilor ferate. La solicitarea autorităților publice, Agenția „Moldsilva” va pune la dispoziție materialul săditor necesar pentru desfășurarea Zilei Naționale de Înverzire a Plaiului. Organizarea campaniei în localitățile țării va fi efectuată de administrațiile publice locale de nivelul I și II. Ziua Națională de Înverzire a Plaiului „Un arbore pentru dăinuirea noastră” a fost instituită prin decret prezidențial în anul 1995.

RUȘII ELIMINĂ UNELE RESTRICȚII

„Rosselkhoznadzor” a permis companiei „Hanuco” din satul Petreni, raionul Drochia, să reia livrarea în Rusia a cărnii de cal, derivatelor și grăsimii de vită. Aceasta este una din cele trei companii căror „Rosselkhoznadzor” le-a permis să reia livrările de carne în Rusia. În iunie „Hanuco” a primit permisiune de a livra carne refrigerată de vită și oaie, iar din 22 octombrie a extins sortimentul. De asemenea, să exporte carne în Federația Rusă poate doar „Mistor-Bras” din Nișcani, raionul Călărași, și „Tehnostonel Car” din Hâncești. „Hanuco” se specializează pe abatorizarea vitelor mari cornute, vitelor mici,

porcinelor, cabalinelor, precum și procesarea cărnii de vită, cal, producerea grăsimilor de vită și porc. Livra carne în Rusia din 2012, inclusiv carne de porc, cal, grăsimi și derivate.

De asemenea, zilele trecute rușii au ridicat

embargoul pentru o companie care produce conserve. Compania „Iliada Plus” din raionul Criuleni a primit dreptul de a exporta conserve de legume în Federația Rusă. Decizia a fost luată de către „Rosposhtrebnadzor”.

VINUL MOLDOVEI CUCEREȘTE NOI CULMI

Vinul Moldovei își continuă expansiunea pe piețele strategice europene. Pe data de 22 octombrie 2015, țara noastră a fost reprezentată în premieră la o expoziție de vinuri care se desfășoară anual la Praga, Republica Cehă. Mai târziu, în Bulgaria, producătorii moldoveni au încercat să promoveze vinurile noastre prin metode moderne, digitale.

Alături de alte 16 state participante. Moldova și-a expus produsele vinicole la „International Wine Show Prague”. Evenimentul aflat la cea de-a XV-a ediție este dedicat profesioniștilor și agenților economici din domeniul vinicol.

Viorel Garaz, expert marketing în cadrul Oficiului Național al Viei și Vinului (ONVV) susține că Cehia prezintă un interes strategic pentru vinurile moldovenești. Numai în anul 2015 exportul de vin îmbuteliat în această țară a crescut cu 21%, comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut. „Considerăm că piață de desfacere cehă are un potențial de creștere considerabil. Participând la asemenea evenimente, ne dorim să fim mai aproape de potențialii parteneri și să facem cunoscută calitatea Vinului Moldovei în cercurile decisive pentru relațiile comerciale moldo-cehe”, a

declarat expertul.

La invitația organizatorilor și a Ambasadei Republicii Moldova în Cehia și cu susținerea Oficiului Național al Viei și Vinului și proiectului USAID CE WIN, la expoziție au participat 16 companii vitivinicole din Moldova. Producătorii au prezentat publicului ceh zeci de vinuri din soiuri europene și locale, dar și divinuri de calitate. În cadrul evenimentului, Vinul Moldovei a atras un număr sporit de vizitatori, în special prin masterclassul cu degustare prezentat de Christy Canterbury. Expertă americană, deținătoare a prestigiosului titlu de Master of Wine, care este și ambasadoare a brandului național „Wine of Moldova”, a oferit participanților informații despre vinurile moldovenești de calitate și a elucidat valențele gustative ale celor mai fine băuturi produse în țara noastră.

Pentru a familiariza mediul de afaceri din Cehia cu Vinul Moldovei, organizatorii au publicat în revista evenimentului, un articol detaliat și cuprinzător, dedicat vinurilor produse în Moldova. Textul relatează despre zonele vitivinicole și tradițiile de vinificație de 2000 de ani ale țării noastre, sintetizează cele mai recente evoluții în dezvoltarea domeniului, prezintă particularitățile soiurilor autohtone și ale celor mai apreciate vinuri moldovenești, oferă date statistice recente despre producția și importurile de vinuri. Potrivit autoarei articolului: „Vinul Moldovei exprimă autenticitate,

nuanțele fine universale, vinul produs în Moldova devine tot mai popular în cele mai mari metropole ale lumii”.

ÎN BULGARIA VINUL A FOST „DIGITALIZAT”

În perioada 22-24 octombrie Vinul Moldovei a fost reprezentat pentru prima dată la Digital Wine Communications Conference 2015 (DWCC), ediția a VIII-a, desfășurată la Plovdiv, Bulgaria.

Conferința în cauză este singurul eveniment internațional dedicat convergenței dintre cultura vinului și mediul web, care

oportunitățile actuale de colaborare.

Potrivit lui Dumitru Munteanu, directorul ONVV, Moldova este o țară cu tradiții milenare care trebuie puse în valoare pentru ca lumea să le cunoască prin metode moderne. „Acest eveniment este o oportunitate inedită pentru că, prin intermediul cunoscătorilor prezenți, brandul național Vinul Moldovei să ajungă la un public extrem de vast și variat. În plus, aflându-ne aici, devenim parte a unei largi rețele internaționale de comunicare, care promovează schimbul de idei și creșterea standardelor în domeniu, dar, mai ales, cultura vinului, care

clus prezentări și comunicări oferite de peste 40 de experți internaționali – vinificatori, somelier, bloggeri, jurnaliști, scriitori, specialiști în PR, marketing și vânzări – care au abordat subiecte de actualitate pentru domeniul: provocările turismului vitivinicol, echilibrul dintre calitate și marketing, costuri de branding, relația companiilor cu media etc. De asemenea, invitații au avut posibilitatea de a participa la degustări, masterclass-uri, tururi vinicole și numeroase activități de socializare cu colegii din toată lumea.

În data de 24 octombrie, Robert Joseph, expert în vinuri și autor a peste 30 de cărți în domeniu, a moderat un master class cu titlul „(Moldova: următoarea mare descoperire?”. La eveniment au fost selectate vinuri reprezentative ale brandului național vinicol Vinul Moldovei. Expertul consideră că noua generație de vinificatori moldoveni a reușit să revitalizeze calitatea vinurilor tradiționale, dar, în același timp, câștigă noi admiratori pe plan internațional cu vinurile moderne și savuroase. „Fiind o țară cu cele mai extinse plantații de vie în raport cu suprafața sa totală, Moldova încă urmează a fi descoperită și îndrăgită de pasionații de vinuri fascinante”.

În concluzie, noua strategie de marketing promovată de ONVV dă roade frumoase, iar Vinul Moldovei își urmează parcursul de succes, urcând noi culmi.

iar produsele tradiționale moldovenești sunt destinate consumatorilor aflați în căutare de aventură. Fiind apreciat pentru specificul local, dar și pentru

întrunește peste 300 de profesioniști din comunitatea globală a vinificației și experți în comunicarea online, oferindu-le o platformă pentru a aborda

depășește hotarele naționale, barierele lingvistice și limitele profesionale, devenind accesibilă tuturor”.

Programul celor trei zile ale conferinței a în-

SECTORUL VITIVINICOL BENEFICIAZĂ DE BANII B.E.I.

Sectorul vitivinicol din R. Moldova a beneficiat deja de 2/3 (50 mil. euro) din creditul de 75 mil. euro oferit de Banca Europeană pentru Investiții (BEI) pentru restructurarea acestuia, susține într-un interviu directorul executiv al Programului „Filierea Vinului”, Iurie Brumărel. Potrivit lui Brumărel, suma de 50 mil. de euro debursate pentru sectorul vitivinicol este una importantă pentru Moldova, deși nu este nici pe departe suficientă pentru a ajunge la nivelul vi-

ticulturii și vinificației din țările europene.

Directorul Programului afirmă că la moment există 38 de beneficiari ai proiectului de diferită talie: mici, mijlocii și mari. „Suma minimă care poate fi oferită unui beneficiar este de 25 mii euro, iar suma maximă - 5 mil. euro. Cei care împrumută 5 mil. euro pentru vinificație ar putea să mai beneficieze și de 2 mil. de euro pentru viticultură. Deservim solicitanții de credite după principiul „primul venit, primul ser-

vit”. Până în prezent, valoarea creditelor acordate a fost diferită – de la 27 mii euro până la aproape 5 mil. euro”, a spus Brumărel, precizând că celelalte resurse rămase de 25 mil. euro vor fi debursate în următorii doi ani.

Potrivit lui, eligibile pentru a obține resurse din cadrul Programului sunt toate companiile care activează în lanțul producerii vinului de calitate, dar și companiile conexe care prestează servicii industriei vitivinicole. „De exemplu,

am finanțat câteva companii care produc etichete pentru industria vinicolă, dar și o companie care face stâlpi din beton pentru înființarea plantațiilor de viță de vie. În calitate de beneficiari sunt așteptate și companiile care produc sticlă”, a spus sursa citată.

În opinia lui Iurie Brumărel, șansele ca industria vinicolă moldovenească să devină într-adevăr o carte de vizită a țării este ca cele 150 mii de ha de viță de vie să fie restructurate integral și să existe vreo

5 mii de producători mici, care vor produce vinuri de calitate cu indicație geografică și denumiri de origine. „În următorii ani trebuie să creăm mai multe companii vitivinicole în sectorul rural. Ar fi indicat ca fiecare întreprinzător sau familie care gestionează o afacere de 5 ha de viță de vie să-și creeze o mică afacere de familie. Dacă în următorii ani vom avea în jur de 5 mii de mici producători de vinuri, atunci faima vinurilor noastre de calitate

va fi dusă în toată lumea, iar această industrie va deveni o adevărată carte de vizită a țării”, crede Brumărel.

Directorul Programului afirmă că la moment cea mai mare problemă care împiedică valorificarea pe deplin a resurselor Programului ține de numărul mic de bănci comerciale - parteneri financiari ai proiectului. „În prezent am rămas doar cu patru bănci acceptate de BEI, altele au fost excluse din Program din diferite motive”, a spus el.

FEMEILE DIN REȚEAUA CENTRU S-AU ÎNTÂLNIT LA CHIȘINĂU

Joi, 22 octombrie, membrele grupului consultativ al Rețelei de Socializare în Agricultură Centru s-au întrunit la Chișinău. Femeile au discutat despre realizările lor de până acum, organizarea apropiatului Forum al tuturor rețelelor și modalitatea de menținere a Rețelei Centru în continuare, o dată cu finalizarea finanțării din partea Proiectului Competitivitatea Agricolă și Dezvoltarea Întreprinderilor (ACED).

De la bun început, Aurelia Bondari, director executiv AGROinform, a amintit activitățile realizate în acest an. Ea a făcut o trecere în revistă a cursurilor organizate, cum ar fi cel în marketing agricol sau comunicarea în afaceri, precum și referitor la recoltarea unor culturi: nucile și coacăza neagră. S-a amintit despre vizitele de studiu organizate la membrele de succes a Rețelei, dar și despre cele două turnee internaționale, în România și Polonia. De asemenea, a fost actualizată baza de date a Rețelei, a fost editat un Buletin Informativ și au avut loc mai multe ședințe de socializare. „Este foarte important acum la final să evaluăm impactul tuturor acestor activități asupra femeilor din Rețea și să aflăm cât de utile sau necesare sunt așa gen de Proiecte pentru femei”, susține A. Bondari.

Anastasia Hatmanu, membră a Rețelei Centru, consideră că asemenea activități sunt foarte necesare pentru femeile implicate în sectorul agrar. „Noi toate suntem foarte ocupate, niciodată nu avem timp să ne vedem. Însă când suntem organizate, venim cu plăcere la evenimente. La țară nu se cunoaște despre faptul că există organizații care finanțează proiecte, pentru ca noi să avem acces la informații. Am învățat în acest an cum să îmi promovez marfa pe care o produc. Am decis să plantez mure, după ce am fost într-o vizită de studiu. Am adunat toată informația și urmează să trec la implementarea planului”.

Daria Bonta, membră a Rețelei și primar într-o localitate din republică, susține că a participat la activități pentru a transmite informația femeilor din sate. „Schimbul de experiență care are loc între femei este foarte pozitiv. Femeile din sate nu prea au posibilitate

să iasă, iar aceste întruniri le fac să se simtă mai puternice, mai încrezute în forțele proprii, le dă o motivație bună să meargă înainte”.

Dorina Popa, o membră tânără a Rețelei salută la rândul ei ideea de întrunire a femeilor. „Este trist, dar femeile mereu au fost pe ultimele planuri și nu prea au încredere în sine. Am învățat multe și am luat idei bune pentru a

deschide afaceri noi în agricultură”. Producătoarea Valentina Merca a declarat că până a veni la activitățile Rețelei, nu a crezut niciodată că atâtea femei sunt implicate în agricultură.

Producătoarea Ala Popa din Telenești ne spune că face agricultură din anul 2000 și a fost o cale anevoioasă până acum. „Am crescut odată cu instruirile care au avut loc, de la 70 de ha până la peste 500 ha. Munca în agricultură este foarte grea, cere cunoștințe ca să poți crește o plantă. Am învățat aici cum trebuie să fie ambalat un produs, cum ar fi bine de vândut, ce este mai convenabil de crescut. M-a impresionat turneul de studiu în Polonia, unde pe sectoare mici se fac lucruri mari și așa vrea să implementez această idee. Am un proiect de 5 ha livadă de cireși și 5 ha de vișini. Avem și proiectul unui frigider de

o mie de tone, urmează să muncim pentru a realiza aceste planuri”.

Nadejda Badan producător de eco din Chiperceni, Orhei susține că fiecare din femei este o valoare și de la toate se poate de învățat câte ceva. „După ce am participat la

tul ACED le-a spus femeilor că ele trebuie să stabilească din start care le sunt scopurile, iar cu bani puțini, vor putea continua activitatea unei Rețele utile. Potrivit ei, într-o astfel de Rețea fiecare femeie trebuie să aibă ceva de făcut, să se simtă utilă. „Nu lăsați mâinile în

jos niciodată, nu uitați de necesitatea comunicării și schimbul de informații. Prin rotație, fiecare din voi are posibilitate să își manifeste calitățile de lider”, susține A. Charstock.

Una din recomandările specialistului a fost să se facă o bază de date cu telefoanele membrilor, iar fiecare femeie să fie responsabilă să anunțe pe o altă femeie, adică să facă un singur apel. În ce privește organizarea întrunirilor, ele se pot adresa la administrațiile locale pentru a li se pune la dispoziție o sală, fie membrele grupului pot să găzduiască la ele întâlnirile etc. Întâlnirile ar fi bine să fie vesele, dar și serioase, să nu se facă greșeala ca un singur om să facă totul și să fie exclus factorul politic, ce ar duce la neînțelegeri între membre.

După ședința Grupului Consultativ s-a ales un Grup de Inițiativă ce se va întruni la 5 noiembrie la sediul AGROinform, care va elabora un plan de activități și un buget. Potrivit A. Bondari, AGROinform va susține femeile în dorințele lor de a continua activitățile Rețelei, planificând chiar lansarea unei acțiuni de găsire a unor fonduri, dar și grupul de inițiativă va trebui să vină un plan de acțiuni real.

Arina ROȘCA

activități, constat că am multe de făcut în ce privește marketingul produselor, vânzare etc”.

REȚEAUA POATE CONTINUA CU BANI PUȚINI

Împreună s-a decis stabilirea datei Forumului național pentru zilele de 25-26 noiembrie. Andrea Charstock, specialist în cadrul ACED și coordonatoare a Rețelei de femei, le-a prezentat acestora mai multe posibilități de continuare a activității Rețelei, chiar și în lipsa unor finanțări din partea unor organizații și cu un buget minim. „În noua formulă aveți alegerea de a înregistra sau nu Rețeaua, puteți aduna bani sub formă de cotizații, sau munci pe bază de voluntariat, practic voi veți organiza totul pentru voi”, spune ea. Specialis-

BANI PENTRU FEMEILE DE LA SATE

Femeile din localitățile rurale sunt încurajate să-și pornească propria afacere. În ziua de 21 octombrie, în cadrul expozițiilor de la Moldexpo, mai multe femei din mediul rural au primit granturi în cadrul Programului ONU pentru Dezvoltare (PNUD). Beneficiarele de granturi dețin sau urmează să inițieze afaceri în domeniul apiculturii, zootehniei, de prelucrare a produselor alimentare, horticulturii, florăritului, meșteșugăritului, confecțiilor, prestare de servicii etc.

Reprezentanta PNUD, Tatiana Solonari a menționat că suma granturilor pentru dezvoltarea afacerilor nu depășește \$ 5000. „În noiembrie 2014 femei din 17 raioane ale Moldovei și-au prezentat planurile de afaceri. Au avut posibilitate să participe femei care deja au inițiat o afacere, cât și cele care își doresc să o facă”, a spus ea. Prima etapă a Programului comun de dezvoltare locală integrată s-a încheiat în aprilie 2014. La prima etapă de granturi au beneficiat 21 de

antreprenori. „Pe parcursul anului acordăm beneficiarilor granturilor consultări gratuite și îi ajutăm să-și dezvolte afacerea. În cadrul expoziției am arendat două spații unde foștii câștigători au putut să își prezinte produsele și serviciile” a menționat Solonari.

Ceremonia de oferire a cecurilor a fost organizată în cadrul Expoziției Farmer 2015, unde circa 40 de antreprenori și-au expus bunurile pe care le produc la un stand comun, cu genericul „Afaceri frumoasă la

tine acasă”. Beneficiarele de granturi dețin sau urmează să inițieze afaceri în domeniul apiculturii, zootehniei, de prelucrare a produselor alimentare, horticulturii, florăritului, meșteșugăritului, confecțiilor, prestare de servicii etc. Antreprenoarele vor beneficia de asistența Programului timp de un an pentru a implementa cu succes planurile de afaceri.

„În toate programele de dezvoltare economică, este important de a ajunge la femeile cu cele mai mari nevoi, în special la cele din

grupurile marginalizate – femeile din mediul rural, femeile cu mulți copii, persoanele în etate, lucrătoarele casnice, migrantele și femeile cu nivel scăzut de calificare, printre altele. Prin intermediul sprijinului oferit de Program, astăzi avem 17 femei gata să înceapă sau să-și extindă afaceri. Avem încredere că aceste femei își vor crește nivelul de încredere, vor obține venituri mai mari și bunăstare familiilor lor ca urmare a suportului Programului. Mai mult, avem încredere că această

susținere va crea noi locuri de muncă și va contribui la veniturile locale în comunități”, a declarat Ulziisuren Jamsran, reprezentantă de țară, UN Women în Moldova.

„Evenimentul de astăzi ne oferă posibilitatea să admirăm produsele antreprenorilor care au beneficiat de susținere, inclusiv financiară și, timp de jumătate de an, și-au dezvoltat afacerile. Pe de altă parte, avem ocazia să contribuim la demararea de noi afaceri inițiate de femei din mediul rural. Aceste femei vor putea crește alături

de copii și de țara lor, în calitate de antreprenoare”, a declarat Narine Sahakyan, reprezentanta permanentă adjunctă PNUD Moldova.

Programul Comun de Dezvoltare Locală Integrată este implementat de Guvernul Republicii Moldova, în parteneriat cu Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și Entitatea Națiunilor Unite pentru Egalitatea de Gen și Abilitatea Femeilor (UN Women), cu susținerea financiară a Guvernului Danemarcei și Suediei.

MULTE NOUȚĂȚI ȘI NUMEROȘI VIZITATORI LA CELE DOUĂ EXPOZIȚII AGRICOLE

Săptămâna trecută, în perioada 21-24 octombrie, la Centrul Moldexpo s-au desfășurat două expoziții importante pentru agricultori: expoziția internațională specializată „Moldagrotech” (ediția a XXIX-a) și expoziția-târg „Farmer” (ediția XVI-a). În acest an, potrivit participanților, numărul de vizitatori a fost mult mai mare ca în anii precedenți. O cauză ar fi faptul că organizatorii evenimentului au pus la dispoziție fermierilor din țară transport gratuit pentru a se deplasa la Chișinău.

Acele două expoziții internaționale specializate sunt evenimente de importanță națională, care de-a lungul anilor au devenit un forum național, la care sunt prezentate realizările complexului agroindustrial din Moldova, susțin reprezentanții Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA), unul din principalii

organizatori. Expozițiile specializate au cuprins toate ramurile complexului agroindustrial și au ocupat 15 mii de metri pătrați de spațiu expozițional. La eveniment au participat peste 445 de companii din 14 țări: Moldova, Austria, Belgia, Republica Cehă, Germania, Grecia, Italia, Serbia, Lituania, Polonia, România, Spania, SUA,

AGROinform prezent la cele doua expoziții

Turcia, Ucraina, Ungaria, Franța, Rusia. În acest an, majoritatea participanților la expoziții au declarat că numărul de vizitatori a fost mult mai mare ca în anii precedenți. O cauză ar fi faptul că organizatorii evenimentului au pus la dispoziție fermierilor din țară transport gratuit pentru a se deplasa la Chișinău.

Cei mai importanți producători și distribuitori de mașini agricole din Moldova și din străinătate au venit cu tehnică modernă conform tendințelor și nevoilor curente ale sectorului agricol din republică. Ion Sula, ministrul Agriculturii a declarat că sectorul agricol al țării va fi modernizat prin intermediul tehnologiilor performante, prin urmare în cadrul acestor expoziții se poate de găsit toate noutățile din domeniu.

Sergiu Pruteanu, reprezentantul unei companii ce vinde tractoare

Sergiu Pruteanu, directorul unei companii care comercializează tractoarele unui renumit brand internațional, ne spune că tehnica pe care o expune atenției publicului este foarte performantă și de ultimă generație. „Este adevărat că este foarte scumpă, dar un tractor de-al nostru înlocuiește alte câteva zeci de tractoare obișnuite. Iei un tractor și angajezi doi tractoriști: unul care să lucreze ziua și altul noaptea, pentru că mașinile pot să execute lucrări inclusiv noaptea și nu mai ai nevoie de alți angajați”, spune el. Cel mai ieftin tractor pe care îl propune firma costă în jur de 28 mii de dolari, iar cel mai scump cam 250 mii dolari. „Noi nu vindem ușor produsele pe care le reprezentăm. Pentru a realiza o vânzare, muncim câteva luni, treptat, ca să reușim. Tractoare pe care le vindem sunt un instrument de încredere pentru fiecare fermier. Ele utilizează cele mai noi tehnologii, au multe avantaje și permite strângerea unor recolte mari”, susține afaceristul.

Reprezentantul unei alte companii, mai modeste, ne spune că tractoarele pe care le propun spre vânzare costă în jur de 7700 – 16500 dolari și au 25 cai putere, 45, 60, sau 75. Susține că în acest an sunt destui vizitatori care se interesează de produse, pentru că prețul și calitatea acestora este la un nivel superior. „Suntem dealeri oficiali în țară, oferim garanție, probleme cu tractoarele nu avem”.

În acest an s-a desfășurat concursul de mașini și echipamente agricole inovative, produse de uz fitosanitar și fertilizanți „Noutatea Anului” și concursul „Fermier Lider. Un juriu internațional a desemnat companiile care au prezentat cele mai avansate mostre, cele mai importante realizări și succese ale fermierilor. În cadrul expozițiilor a fost organizat și un Program de afaceri, care a inclus seminare, întâlniri de afaceri, debateri consultative și informative cu participarea celor mai remarcabili experți din Moldova și de peste hotare.

FERMIERII – OPTIMIȘTI

Expoziția „Farmer» a prezentat ofertele și realizările com-

panilor agricole, gospodăriilor țărănești, asociațiilor naționale din toate regiunile republicii, precum și din străinătate. În comparație cu anul trecut, am observat mulți agricultori binedispusi și optimiști, în pofda timpurilor complicate pe care le trăiesc: secetă, lipsă de bani și subvenții etc.

Producătoarea Nina Rotaru

Producătoarea Nina Rotaru

ne-a spus că în acest an expoziția este bine organizată, sălile sunt pline cu participanți, iar vizitatori sunt foarte mulți. „În comparație cu anul trecut îmi par mult mai mulți oaspeți, iar expoziția e mai vie. Am venit cu produsele noastre tradiționale: prune cu nuci în ciocolată, dar am adus și noutăți ca să le

prezentăm publicului. Este vorba despre semințe de floarea soarelui, arahide și nuci cu miere de albine – toate în ciocolată și stafide în formă de struguraș, la fel în ciocolată”. Nina Rotaru consideră că situația în sectorul agricol s-a înviorat puțin în ultima vreme. „Din păcate seceta i-a afectat pe mulți în acest an, dar rămânem optimiști. Pe noi, e adevărat nu prea ne-a afectat, pentru că prunele au fost bune, s-au copt la timp. Nu au fost ploi, pentru că atunci ele crapă și nu-s bune de uscat, așa că din acest punct de vedere anul a fost unul favorabil”, ne zice ea.

Andrei Fodor, membru AGROinform, producător de legume

Reprezentanții unei companii nucifere

Liuba Mărgineanu și Boris Litviuc sunt reprezentanții unei companii care crește și vinde nuci. „Compania noastră are plantație de nuci de 500 de ha în raioanele Călărași și Leova. Avem mai multe soiuri, care diferă prin culoare, mărime, gust”. Ei spun că afacerea cu nuci este una bună, iar la expoziție au găsit mai mulți potențiali clienți.

Pe Ala Gherman, reprezentanta unei companii din Râșcani care uscă fructe, o întâlnim al doilea an la expoziție. Anul trecut ea ne spunea cât este de greu să faci afaceri în țara noastră, din cauza sistemului birocratic. În acest an situația nu este mai bună, consideră producătoarea. „Mergem înainte, exportăm mai mult peste hotare. Din păcate nu prea avem de unde cumpăra materie primă certificată eco.

Ala Gherman, producătoare de fructe uscate

Compania noastră este certificată în acest sens, să producă fructe uscate eco, dar nu prea sunt producători care să ofere produse eco. Avem toate certificatele pentru piața europeană, dar să obținem eco la produs finit nu putem”. Potrivit ei, în Moldova trebuie schimbat tot, de la cap la coadă, numai așa carul se va mișca din loc. „Statul are obligația de a menține orice producător și crescător, ceea ce statul nu face”, consideră ea.

Andrei Fodor este un producător de legume în teren protejat din satul Cărpineni, Hâncești, membru AGROinform. „Am venit la expoziție să promovăm gama noastră largă de produse naturale în stare proaspătă, dar și noul nostru produs, roșii uscate după rețeta italiană, fabricate în Moldova. Este un produs sută la sută autohton, am pregătit tot setul de documente ce țin de certificarea ISO -22000, pentru a putea să ieșim în afara țării. Avem produse naturale, crescute cu toată atenția, de cea mai înaltă calitate. Din păcate, seceta ne-a lovit în acest an. Deși în seră putem controla procesul de alimentare cu apă potabilă, pentru că utilizăm un sistem modern de irigare prin linii de picurare, însuși temperatura e greu de controlat pe timp de vară. Vremea foarte călduroasă a influențat asupra producerii noastre. Câteodată mă uitam în sere la amiază și mă miram cum de mai rezistă plantele”. Tânărul producător susține că statul ar face bine dacă ar veni în sprijinul celor afectați de secetă, dar ar trebui și agricultorii să depună mai mult efort. „Vorbim că suntem o țară agrară și statul ar trebui să ducă o politică strategică pentru agricultori, dar până nu dăm și noi din coate, nu ne va pune nimeni în buzunar”. El susține că sunt mulți vizitatori care se interesează de produse, vor să afle tehnologia de producere și care este situația pe piață. „Noi căutăm parteneri pentru a putea realiza marfa noastră, mai ales la export, pentru că pe piața locală noi singuri ne descurcăm, dar nu avem preț. Avem calitate, avem producție, dar nu avem preț, pentru că nu putem concura cu ce vine din import”.

PROGRAMUL ENPARD - RATIFICAT DE PARLAMENTUL R. MOLDOVA

Astfel, Programul ENPARD a devenit o inițiativă nouă de politici, ca parte componentă a angajamentului UE privind creșterea inclusivă și stabilitatea la hotarele Comunității, prin care este recunoscută importanța agriculturii, in-

Parlamentul R. Moldova a ratificat Acordul de Finanțare între Guvernul țării noastre și Comisia Europeană privind implementarea Programului ENPARD Moldova – „Suport pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală”. Instrumentul ENPARD a fost lansat în martie 2011, iar în iunie 2012 a fost prezentată o primă viziune asupra unui astfel de instrument pentru țările din Parteneriatul Estic.

clusiv a securității alimentare, producției durabile și ocupării forței de muncă în regiunile rurale. Asistența din partea Comisiei Europene constituie un suport pentru bugetul Republicii Moldova din partea Europei, orientat spre susținerea

eforturilor Guvernului în procesul eradicării sărăciei, promovării creșterii durabile, sporirii securității alimentare și ocupării forței de muncă în regiunile rurale.

Obiectivele Programului rezidă în: sporirea

capacităților financiare ale Guvernului în realizarea obiectivelor privind politicile în domeniul agriculturii și dezvoltării rurale; promovarea politicilor și reformelor în domeniul agriculturii și dezvoltării rurale; managementul durabil al resurselor naturale, inclusiv al apei și biodiversității.

Programul va contribui la: dezvoltarea capacităților de export a principalelor produse pe piața UE și, în consecință, creșterea impactului asupra PIB; restructurarea și

modernizarea sectorului agroalimentar; asigurarea managementului durabil al resurselor naturale; îmbunătățirea condițiilor de trai și de muncă în regiunile rurale; transpunerea standardelor și cerințelor de calitate, siguranță și control ale Uniunii Europene; creșterea competitivității producției agroalimentare, prin investiții în modernizarea lanțului agroalimentar și furajer; dezvoltarea serviciilor de educație, cercetări și extensiune în sectorul agroalimentar, inclusiv facilita-

rea dezvoltării sistemelor informaționale; reducerea regiunilor agricole afectate de dezastrele naturale și diminuarea efectelor schimbărilor climatice; facilitarea investițiilor în infrastructura fizică și serviciile rurale.

Valoarea totală a Programului ENPARD constituie 64 075 000 Euro, inclusiv: 53 mln. Euro - componenta de suport bugetar sectorial; alte peste 11 mln. Euro - componenta de suport complementar/asistență tehnică pentru valorificarea Programului.

OLANDA VREA SĂ COOPEREZE ÎN DOMENIUL AGRAR

Zilele trecute, Ministrul Ion Sula a avut o întrevedere cu o delegație de reprezentanți ai Ambasadei Regatului Olandei. Emar Gemmeke, consilier pe domeniul agricultură, Dorian Milenkova, consultant și Wim Tacke, expertul în horticultură. Delegația se aflat într-o misiune de evaluare a sectorului horticol în Republica Moldova, domeniu care a fost identificat drept unul prioritar în colaborarea între cele două țări. Ion Sula a informat participanții la ședință despre prioritățile și reforme în agricultură, structura și provocările sectorului horticol, s-a referit la politicile cheie inclusiv modernizarea sectorului știință, cercetare și exten-

siune, principalele măsuri de sprijin și proiecte de asistență externă.

Reprezentanții delegației olandeze au salutat eforturile MAIA în promovarea asocierii fermierilor mici și au exprimat interesul pentru proiecte de cooperare orientate inclusiv pentru modernizarea sectorului horticol bazate pe

transferul de cunoștințe, dezvoltarea sistemului de extensiune în agricultură pentru fermierii din spațiul rural. Delegația s-a aflat în vizită în țara noastră mai multe zile, iar programul a inclus vizite la instituții de cercetare, de educație, asociații de profil, producători de legume și fructe etc.

AIPA LA EXPOZIȚIA DIN MILANO

În perioada 14-16 octombrie 2015, directorul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA), Petru Maleru, a participat la Expoziția Internațională Expo-Milano 2015. Expoziția s-a deschis la 1 mai 2015 și a durat până la sfârșitul lunii octombrie 2015. Tema expoziției a fost „Hrănirea planetei, energie pentru viață”. Evenimentul cu o temă extrem de actuală, a reprezentat un loc unic de întâlnire pentru cei peste 20 de milioane de vizitatori.

În ziua de 16 octombrie a avut loc deschiderea oficială a Săptămânii Investiționale dedicate sectorului agricol. Astfel, agenda a fost una diversă, în care s-au regăsit atât întreprinderi cu potențialii investitori și oameni de afaceri din Italia, cât și degustări publice de produse

agricole care ne reprezintă țara. În cadrul evenimentului, Petru Maleru a făcut o prezentare a sectorului de subvenționare moldovenesc, unde a informat potențialii investitori cu privire la politicile și strategiile din domeniu precum și cu principalele domenii și direcții de subvenționare.

De asemenea, în cadrul turului de vizitare a Expoziției, s-au purtat discuții cu reprezentanții sectorului

agricol din Italia. Principalele teme de discuție au vizat: posibilitatea investițiilor în sectorul agroindustrial precum și domeniile prioritare supuse subvenționării. În cadrul ședințelor de lucru au urmat prezentări ale istoriilor de succes ale investitorilor italieni, care au reușit să aducă în Moldova nu doar investiții, dar și modele exemplare de business. La Expo Milano 2015 participă peste 140 de state.

VINURILE MOLDOVENEȘTI VOR AJUNGE ÎN AUSTRALIA

După ce Federația Rusă a introdus un nou embargo la vinurile moldovenești, vinificatorii moldoveni încearcă să cucerească noi piețe de desfacere. O companie vinicolă autohtonă a reușit să stabilească relații comerciale cu un importator de vinuri din Australia. Conducerea companiei vinicole susține că această realizare a fost obținută cu greu. Andrei Sîrbu, manager companiei în cauză spune: „Este o încercare pentru noi să pătrundem pe piețe noi, netradiționale pentru Republica Moldova, așa cum s-a întâmplat cu piața Japoniei. În sfârșit, avem o comandă în Australia. Încercările vinificatorilor noștri de a exporta vinuri pe piețele din Italia sau Franța nu au nici un sens. Sunt două țări cu tradiții în producerea vinului și cu piețe bine formate. E prestigios să exportăm în aceste țări, însă noi trebuie să ne concentrăm eforturile

pentru a pătrunde pe piețele din Germania sau Anglia, care sunt mult mai accesibile pentru noi”.

Totuși, pe lângă această realizare, directorul companiei respective declară că există multe impedimente pentru a stabili parteneriate comerciale. El spune că Republica Moldova nu este prea cunoscută pe plan internațional: „Este foarte complicat să le explicăm, mai întâi, unde ne aflăm și abia după aceasta, încercăm să-i convingem pe potențialii cumpărători că noi avem un produs bun”.

Australia este unul din cei mai mari exportatori de vinuri din lume. Astfel, primul export realizat în această țară reprezintă un succes remarcabil pentru vinificatorii din republică. În ultimii ani producătorii moldoveni au reușit să se extindă pe piețele din SUA și Asia. Recent, unii vinificatori au început să opereze exporturi și în țările din Africa.

PRODUSELE ECOLOGICE SUNT TOT MAI SOLICITATE

Produsele ecologice sunt tot mai solicitate pe piața moldovenească, au constatat specialiștii în cadrul unui atelier de informare cu genericul „Agricultura ecologică pe înțelesul jurnaliștilor. De la mit – la degustare”. În cadrul evenimentului, Tamara Șchiopu, care este nutriționist și producător eco în Marea Britanie, a menționat că pentru a practica agricultura ecologică, producătorii moldoveni trebuie să obțină un certificat de la agențiile specializate și să intre în posesia Mărcii Naționale. De asemenea, ei sunt obligați să treacă timp de 2-3 ani o perioadă de conversiune a terenurilor de la producția convențională la cea ecologică. „Biodiversitatea este foarte importantă în procesul

eco. Producătorii eco nu utilizează pesticide, care în producția dată sunt de 550 de ori mai puține în fructe și de 700 de ori - în legume”, a specificat Tamara Șchiopu.

La rândul său, Marcela Stahi, consultant în cadrul Serviciului producție ecologică și produse de origine la MAIA, s-a referit la cadrul legal privind agricultura ecologică. „Agricultura ecologică a început să fie dezvoltată în lume în 1940, iar în R. Moldova - din 2003. În

2005, a fost aprobată Legea nr. 115 cu privire la producția ecologică, iar în 2006 - Hotărârea nr. 149 pentru implementarea Legii cu privire la producția agroalimentară ecologică. În 2014 în R. Moldova erau 60 de producători care practicau agricultura ecologică, iar în 2015 au fost înregistrate deja 26 de cereri pentru a intra în circuitul agroalimentar ecologic”, a precizat Marcela Stahi.

Potrivit Marceli Stahi, cea mai mare pondere a terenurilor ecologice, de 24%, este înregistrată în Danemarca. În R. Moldova agricultura ecologică este practică doar pe 2% din suprafața totală a terenurilor agricole. Campania națională de informare și promovare a beneficiilor agriculturii ecologice lansată recent se va desfășura în perioada anilor 2015-2017.

UN LABORATOR POST-RECOLTĂ DESCHIS DE ACED

Proiectul Competitivitatea Agricolă și Dezvoltarea Întreprinderilor (ACED), finanțat de USAID și MCC, a oferit susținere pentru înființarea și dotarea unui Laborator de Biologie și Tehnologie Post-Recoltă în cadrul Universității de Stat din Moldova (UTM). Noua unitate va servi în calitate de platformă academică pentru studenții UTM și Universității Agrare de Stat din Moldova (UASM) și un teren de cercetare pentru masteranzii și doctoranzii de la cele două instituții. De asemenea, laboratorul va fi o arenă pentru transfer tehnologic și de cercetare în colaborare cu asociațiile de profil.

Jonathan Katz, adjunctul vice-administrativului Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID) în Europa și Eurasia, a declarat la ceremonia de inaugurare a laboratorului, pe 19 octombrie 2015: „Sunt încântat să mă aflu aici, deoarece este un exemplu excelent al faptelor USAID în Europa: noi facem echipă cu partenerii pentru a promova societăți reziliante și democratice, consolidăm creșterea economică și susținem integrarea europeană. Noi răspundem oportunităților și provocărilor

prin programe inovative și replicabile care ajută partenerii noștri în procesul de tranziție spre o democrație prosperă, pluralistică și bazată pe schimbul liber.”

Proiectul ACED a oferit asistență considerabilă producătorilor de fructe moldoveni în proiectarea și achiziția de capacități frigorifice moderne, iar accesul fermierilor la frigider s-a îmbunătățit considerabil în ultimii patru ani. Producătorii moldoveni au nevoie de noi cunoștințe și abilități pentru a-și promova produsele, însă practic nu

beneficiază de susținere din partea sectorului cercetare-dezvoltare. Pentru a remedia situația, ACED, în parteneriat cu UTM, au deschis acest Laborator de Biologie și Tehnologie Post-Recoltă în cadrul universității.

Laboratorul dat va servi câtorva scopuri: va asigura transferul tehnologic și de cercetare privind manipularea post-recoltare în colaborare cu asociațiile relevante ale agricultorilor; va servi în calitate de platformă de studiu pentru studenții de la UTM și UASM; va activa în calitate de platformă de

cercetare pentru masteranzii și doctoranzii de la cele două universități.

UTM va administra laboratorul în cadrul Facultății de Tehnologie și Management în Industria

Alimentară și va acoperi toate costurile asociate cu utilizarea laboratorului în scopuri educative. Activitățile de transfer tehnologic și de cercetare vor fi finanțate de către clienții din sectorul

privat prin intermediul parteneriatelor public-privat. Crearea acestui laborator a costat mai mult de 105,000 USD, din care peste 90,000 USD au fost donați de Guvernul SUA.

ROBOT CARE ELIMINĂ BURUIENILE DIN CÂMP FĂRĂ ERBICIDE

Protecția plantelor ar putea primi un ajutor neașteptat din partea unei companii înființate de Bosch, care a dezvoltat un robot capabil să identifice corect și să smulgă de unul singur buruienile care amenință culturile agricole. Denumit BoniRob, robotul are dimensiunea unui autoturism și poate monitoriza cu acuratețe evoluția culturilor, ce rezistență au în fața dăunătorilor sau câtă apă și fertilizant au nevoie

pentru a se dezvolta. Toate aceste procese cad acum în responsabilitatea analizelor de laborator, ceea ce dă mari speranțe pentru un cost mai redus pentru protecția plantelor.

O mare calitate a lui BoniRob este aceea că analizează plantele individual și când depistează „un intrus”, pescuiește buruiana cu ajutorul unei unghii. Se face eliminarea în mod mecanic, fără a mai fi nevoie de folosirea substanțelor chi-

mice, susțin fondatorii acestuia. „De-a lungul timpului, pe baza unor parametri precum culoarea frunzei, forma și mărimea, BoniRob a învățat să diferențieze din ce în ce mai bine plantele pe care le dorim în cultură și cele pe care dorim să le smulgem”, a explicat profesorul Amos Albert.

Acest robot este rezultatul unui proiect public dezvoltat sub umbrela Guvernului Germaniei, care a reunit la un loc forța financiară și specialiștii de la compania Bosch, de la Amazone și pe cei ai Universității de Științe Aplicate din Osnabruck. De fapt, Amazone a prezentat un prim prototip al lui BoniRob în 2011. La acea vreme, prețul pentru dezvoltarea lui se ridica la circa 150.000 de euro și era propulsat de un motor Honda cu trei cai putere. Modelul din 2015 este mult îmbunătățit.

BRÂNZA CREEAZĂ DEPENDENȚĂ

Dependența de brânză este o realitate comparabilă cu cele de droguri, tutun sau alcool, se arată într-un studiu realizat recent de cercetători de la Universitatea Michigan (Statele Unite), relatează agenția de știri Agerpres. Nu este o surpriză pentru marii amatori de brânză, care mărturisesc că nu se pot abține să termine bucata din fața lor sau, mai rău, întreg platoul. Este o dependență care se transformă uneori în obsesie. Știința confirmă pentru prima oară patima unora pentru brânză. Potrivit studiului menționat, dependența de brânză seamănă cu celelalte recunoscute de multă vreme ca dependențe: droguri, fumat sau băutură. Este însă mai puțin nocivă, chiar dacă nu face bine sistemului cardiovascular.

Cercetarea, publicată de U.S. National Library of Medicine, arată de ce anumite alimente dau dependență și nu altele și ce mecanisme chimice și biologice explică această dependență. Studiul a fost realizat pe baza obiceiurilor alimentare a circa 500 de studenți. A reieșit că alimentul de care sunt dependenți cel mai mult este pizza. De ce? Fiindcă ar conține multă brânză.

Dependența alimentară este în primul rând consecința comportamentelor înscrise în gene și care, de-a lungul a zeci de mii de ani și din motive de supraviețuire, i-au făcut pe oameni să

prefere, de exemplu, alimente ce conțin cantități importante de grăsimi de origine animală.

Brânza dă cu atât mai multă dependență, sunt de părere cercetătorii de la Universitatea Michigan, cu cât conține o proteină care se găsește în toate produsele lactate, caseina. În timpul digestiei, caseina are asupra organismului uman un efect comparabil cu cel al opiaceelor printr-o componentă chimică numită casomorfina. Se știe că brânza este un concentrat de lapte, conținând o importantă cantitate de caseină.

Agencia europeană de protecție alimentară a desfășurat deja un studiu privind efectele casomorfinelor asupra sănătății, care nu a ajuns însă la concluzii clare. Problema care a rămas fără răspuns este dacă o cantitate mare poate trece prin peretele intestinal în timpul digestiei și răspândi în sistemul sanguin, ajungând astfel la creier. Așa încât consumatorii pasionați de brânză nu trebuie să se îngrijoreze, cel puțin deocamdată, dar trebuie să fie avertizați că acest aliment poate acționa ca un drog, spun cercetătorii.

SPĂLATUL MÂINILOR ESTE O NECESITATE

Ziua Internațională a Spălatului pe Mâini, celebrată la 15 octombrie, a fost sărbătorită în acest an printr-o campanie educațională, desfășurată sub sloganul: „Dă o mână de ajutor sănătății tale! Spală-te pe mâini!”. Potrivit specialiștilor, Ziua internațională a spălatului pe mâini reprezintă o bună ocazie pentru a promova igiena la nivel mondial în rândul copiilor și nu numai.

Pentru prima dată, Ziua mondială a spălatului pe mâini a fost marcată în 2008. Conform statisticilor, anual în lume mor 5.000 de copii sub vârsta de cinci ani din cauza unei boli diareice, iar jumătate dintre decese ar putea fi evitate dacă cei mici ar fi învățați să se spele pe mâini înainte de mese și după ce merg la toaletă.

Medicii moldoveni trag alarma, în ultimii 15 ani, cetățenii Republicii Moldova suferă de o deteriorare semnificativă a surselor de alimentare cu apă și epurare a apelor uzate. Aproximativ 55% din populația țării nu are acces la sisteme îmbunătățite de canalizare, iar sistemele care există nu corespund cerințelor. Acestea sunt sisteme neprotejate care duc la poluarea apelor freactice și a solurilor. Potrivit datelor

oficiale din Republica Moldova, fiecare al doilea cetățean al țării nu are acces la sisteme sigure de sanitație, problemă cu care se confruntă și alte țări în tranziție. Cel mai mult au de suferit oame-nii de la sate, ce alcătuiesc aproximativ 60% din populația țării.

Potrivit UNICEF, simplul gest de spălare a mâinilor cu săpun poate salva anual viețile a mai mult de un milion de copii din lume. Statisticile arată că peste 80% din bolile infecțioase precum gripa, hepatita, infecțiile respiratorii, parazitozele sau bolile digestive se transmit prin intermediul mâinilor. Mai mult, spălarea mâinilor cu săpun poate reduce cu până la 50% riscul de apariție a diareei și cu 25% riscul de apariție a infecțiilor respiratorii.

Deși săpunul este dis-

ponibil în cele mai multe case, ratele de spălare a mâinilor cu săpun la nivel global în momentele critice (speciale) variază de la zero la 34 la sută. Medici moldoveni consideră că pentru a atinge anumite schimbări pozitive în comportamentul uman, este vital a integra abordări bazate pe practicile comune, care exprimă motivele ce îi fac pe oameni să se schimbe. Introducerea intervențiilor privind apa, sanitația și igiena în școli, inclusiv practica de spălare a mâinilor cu săpun, reprezintă un punct de pornire pentru înțelegerea de către copii a acestor subiecte și transmiterea acestor bune practici acasă și în comunitate.

Spălatul mâinilor cu săpun reprezintă o piatră de temelie a sănătății publice și poate fi considerat un „vaccin”

accesibil pe care și-l poate pune fiecare. Locurile cu cel mai mare risc de contaminare cu germeni sunt toaletele publice, urmate de mijloacele de transport în comun, baia personală, clasele din școli, locurile de joacă pentru copii, biroul și bucătăria. În topul obiectelor purtătoare de bacterii se situează mânerul de la ușă, colacul de toaletă, barele de susținere din mijloacele de transport în comun, banii, telefonul și tastatura computerului.

Spălatul pe mâini se recomandă în diverse situații: înainte și după folosirea toaletei; după ce ați circulat cu un mijloc de transport în comun; după o vizită într-un spital sau în orice loc aglo-

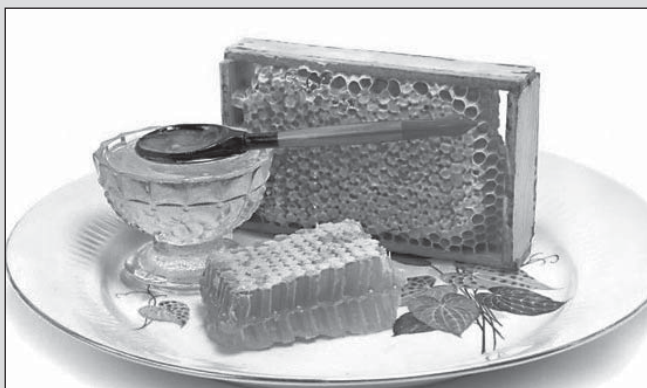
merat, care prezintă și un risc de infecție; înainte de a găti și de a mânca; după ce ați tușit sau strănutat; după ce ați făcut curățenie în casă; după ce ați vizitat o persoană bolnavă; înainte și după tratarea unei răni; după joacă; după ce ați mângâiat animalele, inclusiv animalele de companie; imediat după revenirea acasă; după utilizarea tastaturii, a telefonului mobil sau a altor dispozitive și accesorii electronice; ori de câte ori sunt mâinile murdare.

Spălatul pe mâini ne eliberează și de stres. La această concluzie au ajuns cercetătorii germani care au realizat un experiment pe un eșantion de zeci de

persoane. Participanții la studiu au avut misiunea de a trece cu brio de o probă foarte grea. În final, acestora nu le-a reușit motiv pentru care mulți au devenit brusc nervoși. Jumătate din participanții la studiu au fost îndemnați să se spele pe mâini. După o pauză de câteva minute, participanții la studiu au fost supuși din nou aceleiași probe, iar oame-nii de știință au stabilit că acei ce s-au spălat pe mâini s-au arătat mai echilibrați și mai siguri pe ei. În concluzie, când vedeți că nervii cedează, mergeți și vă spălați pe mâini. O metodă anti-stres mai simplă și mai puțin costisitoare nu mai există.

PROPOLISUL LUPTĂ CU RĂCEALA ȘI CARIILE DENTARE

Propolisul este un produs secundar al stupului. Albinele culeg această substanță rășinoasă din diferite surse și o combină cu ceară pentru a acoperi crăpăturile formate în stup sau corpuri străini. Numărul mare de substanțe care îl compun a ridicat obstacole în elucidarea compoziției sale. Albinele iau practic tot ce este mai bun din florile de păducel, salcâm, tei, ciulin, mușetel, plop, trandafir sau mentă. Pe lista elementelor bioactive ale produselor apicole, se regăsesc astfel, o serie întreagă de vitamine, enzime, minerale și componenți antimicrobieni.

Un studiu realizat recent demonstrează că pacienții care iau 50 de picături de tinctură de propolis de patru ori pe zi,

probabilitatea de a face o infecție cu virusul gripal scade cu până la 40%. De asemenea, la majoritatea pacienților tratați astfel cu

propolis, timpul de vindecare se reduce la 3-4 zile, față de 6-7 zile. Propolisul este un excelent antibiotic, care acționează progresiv inhibând dezvoltarea bacteriilor, refăcând țesuturile lezate de către acestea, favorizând eliminarea secrețiilor în exces de pe căile respiratorii. Astfel, este eficient în ameliorarea bolilor respiratorii cu secreții abundente și a bronșitelor.

Propolisul este recomandat de medicii stomatologi. Două dintre substanțele sale, galangina și pinocembrina, luptă împotriva cariilor dentare și parodontopatiilor. Extrasul alcoolic de propolis are efect anestezie și antiinflamator în paradontoză, o inflamație puternică a gingiilor care poate afecta țesutul osos și care poate duce chiar

și la pierderea dinților. În acest caz, se recomandă un tratament bazat pe mestecarea de propolis. Prin această procedură, se activează căldura și umiditatea cavității bucale și se eliberează substanțele antimicrobiene necesare, spun specialiștii. Tot prin masticare se obține un efect adeziv la nivelul dintelui, de lungă durată. Adăugarea de propolis la

fragmentul de țesut sau organ transplantat de către medicul stomatolog, ajută la cicatrizarea rapidă a țesutului moale și osos. De asemenea, soluția alcoolică de propolis se folosește pentru anestezie locală superficială a mucoasei bucale în cazul microzecilor.

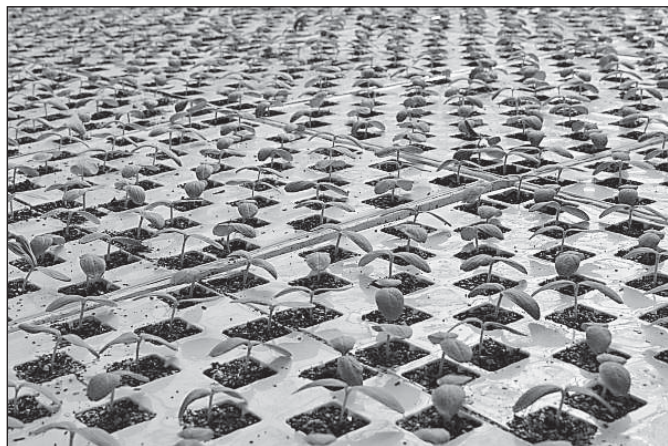
La propolis se apelează și pentru pacienți care au afte. Acestea sunt ul-

ceratii dureroase formate pe mucoasa gurii sau a faringelui. În 85% din cazuri, administrarea de tablete pentru subț a dus la dispariția totală a durerii în 2 până la 24 de ore, după cum afirmă specialiștii. Gingivitele ulcerose, hipertrofice sau stomatitele sunt alte afecțiuni care au nevoie de propolis. Pacienții pot primi un tratament format

din soluție alcoolică, antibiotice și vitamine. Zonele inflamate se tamponează de 3 ori pe zi, iar rezultatele bune apar după 72 de ore. Specialiștii atrag atenția și asupra eventualelor reacții alergice în cazul propolisului, așa că anunțați medicul stomatolog dacă apreciați că este posibil ca acest lucru să se întâmple.

ALMERIA – CEA MAI MARE SERĂ DIN LUME

Văzută din satelit, provincia Almeria din regiunea spaniolă Andaluzia se vede ca un punct alb. Este culoarea foliei care acoperă peste 30.000 de hectare de spații protejate, locul unde se produce o mare parte din roșiile, castraveții sau vinetele pe care le consumă pe timp de iarnă o mare parte din populația Uniunii Europene (UE). În total, anual, de aici pleacă spre consumatori peste două milioane de tone de legume, valorând aproape 2,4 miliarde de euro.

Cu cea mai mare suprafață de spații protejate din întreaga lume, Almeria și-a câștigat pe merit locul de producător de top nu doar prin prisma cantităților produse aici, dar și a randamentului. La roșii se ajunge la o medie de circa 20 de kilograme pe metru pătrat, deci 200 de tone la hectar. Analizele de laborator au demonstrat că 99,3% din legumele ce ies din mâinile spaniolilor au un nivel al pesticidelor aproape de zero. O adevărată performanță la care legumicultorii andaluzi țin ca ochii din cap pentru că le asigură intrarea în toate marile rețele comerciale ale lumii.

CLIMA POTRIVITĂ

Istoria Almeriei ca tărâm al legumelor este însă una recentă. Acum circa 50 de ani, locul era o simplă întindere aridă care supraviețuia

din turism și exploatarea marmurei în partea muntoasă. Acum legumele țin PIB-ul local, cu un aport de 2.387 de milioane de euro anual. Tehnologia folosită de legumicultorii spanioli nu diferă cu mult de cea utilizată și în alte țări europene, însă Almeria este un loc în care niciodată până acum, mercurul din termometre nu a coborât sub 0 grade Celsius. Sunt însă alte provocări: resursa limitată de apă și două luni pe an – iulie și august, când și-au dat seama că nu are rost să producă, întrucât țările unde exportă își asigură singure consumul de roșii, castraveți, vinete sau dovlecei. În sezonul rece, însă, munca este la foc continuu.

Modelul de solar este simplu și se remarcă printr-un acoperiș plan – nu au nevoie de înclinare pentru că nici nu plouă, nici n-au zăpadă. În plus, economisesc

folie și doar structurile moderne iau forma tunelurilor. Se irigă totul prin picurare, iar apa este extrasă, prin puțuri, direct din subteran. Este scumpă, spun fermierii, care plătesc taxa direct către autoritățile locale. La nivel de afacere, apa reprezintă 10-15% din costul de producție al legumelor din Almeria.

GUNOIUL DE GRAJD, ÎNGRĂȘĂMÂNTUL PRINCIPAL

Ca și substrat folosit pentru producția de legume, lucrurile au evoluat mult în ultimii ani. S-a început cu pământ amestecat cu gunoi de grajd, apoi au intrat în forță vata minerală și perlita, iar acum se merge mult pe fibră de nucă de cocos și, încet-încet, se revine la tradiționalul pământ „îngrășat”. La bază rămâne, însă fertilizarea naturală, gunoiul de grajd și compostul pe care legumicultorii și-l fac singuri, însă în cantități impresionante.

O altă calitate a producției de legume din Spania este aceea că se folosesc doar răsaduri de cea mai bună calitate, altoite atent pentru o plantă rezistentă, dar care să dea rod cu gust. Mai mult, nu forțează planta. O lasă să se dezvolte viguroasă pentru simplul motiv că vor să aibă

legume pe o perioadă cât mai lungă. „Este ceea ce ne deosebește de sistemul olandez, unde planta este firavă, pentru că se forțează totul în fruct. La nivel de randament și control al costurilor, deși ei produc mai mult, au costuri mai mari, pentru că înlocuiesc planta în timpul unui sezon de producție”, explică directorul AEPLA – asociația care reprezintă industria pentru protecția plantelor, Carlos Palomar.

EMBARGOUL RUSESC NU I-A AFECTAT

Deși numărul celor care dețin solarii se apropie de 15.000, nimic nu este lăsat la voia întâmplării. Sunt toți uniți în cooperative puternice prin care negociază la sânge toate inputurile și care, mai apoi, îi ajută să desfășoare producția la cel mai bun preț.

„Ca să vă dau un exemplu despre ce înseamnă o bună gospodărire, aș preciza că în această perioadă, când avem embargoul rusesc, adică în ultimul an, veniturile noastre, deci prețul la care am vândut, a crescut cu 10%. Un paradox dacă este să ne gândim că în restul UE, fermierii

se plâng de piețe inundate și de prăbușiri de venit”, susține fermierul Jesus Barranco.

Prin intermediul cooperativelor, legumicultorii și-au făcut propriul centru de colectare, sortare și ambalare, dar au lansat și o adevărată modă prin care au reușit să se impună chiar și în fața importurilor ieftine din Turcia: analiza legumelor. Printr-un laborator local ce a adunat toate acreditările posibile, în prezent o instituție spaniolo-germană, de fapt, loturile de legume sunt supuse celor mai drastice testări. Pe baza lor, fermierii din Almeria au ușa deschisă chiar și în cele mai exclusiviste lanțuri de magazine din UE. Vorbesc cu mândrie că inclusiv Germania, o țară care pune mare preț pe calitate, este unul dintre cei mai mari clienți pentru legumele din Almeria.

FĂRĂ SUBVENȚII

Cu atâtea realizări, este de-a dreptul surprinzător să afli că sectorul legumelor nu primește nici o subvenție. Tocmai pentru că le merge foarte bine, o regulă care se mai aplică la producția de

fructe și la carnea de porc. În Almeria, însă, finanțarea vine din altă sursă, nu de la stat. Tot ce este a fost construit cu credite printr-o instituție bancară ce s-a dedicat de la început sectorului agricol. „Am acordat primul credit în 1966 și l-am recuperat abia în 1974. Toate împrumuturile pe care le acordăm au în vedere ciclul agricol, în primul an nu ne așteptăm la plata ratelor, iar apoi fermierii ne plătesc când vând recolta. Am început și am rămas o bancă pentru fermieri, în care funcționarii nu urmăresc cotizațiile la bursă, ci prețul roșiilor”, explică Roberto Garcia Torrente, manager la banca rurală locală. Tot prin aceeași bancă, la Almeria s-a instituit o fundație care finanțează inclusiv un uriaș centru de cercetare unde sunt produse soiuri noi și sunt testate cele mai noi tehnologii, tocmai pentru ca legumicultorii să știe ce pot folosi cu succes în Almeria.

Cu o infrastructură construită pentru a facilita comerțul cu legume, dar mai ales producția, nu este de mirare că prețul terenului agricol a explodat în ultimii ani în Almeria. Fermierii din zonă mărturisesc că valoarea unui teren este dată poziționarea lui față de căile de acces sau de sursa de apă. Pe un teren nelucrat, se discută de la 20 și până la 35 de euro pe metru pătrat, în timp ce un hectar pe care sunt deja construite spații protejate, prețul depășește 80 de euro pe metru pătrat, adică 800.000 de euro hectarul.

CEL MAI SCUMP CONDIMENT DIN LUME, CULTIVAT ÎN ROMÂNIA

Cel mai scump condiment din lume, șofranul, a început să prindă rădăcini în comuna gorjeană Bustochein. Autoritățile locale și conducerea unei cooperative agricole din Spania au realizat o plantație experimentală de șofran pe câteva sute de metri pătrați, pe un teren din localitate. Cooperativa Agricolă „Valea Amaradiei – Catalonia”, va înființa plantații de șofran, muri și afini. Dacă în ceea ce privește mure-

le și afinele nu ar fi deloc probleme cu adaptarea la clima locală, șofranul este o plantă extrem de sensibilă și are nevoie de condiții speciale pentru a crește. Un kilogram de șofran ar fi cumpărat de spanioli cu 8.000 de euro. În funcție de calitate și zonă, șofranul se vinde cu prețuri între 4.000 și 20.000 de lire sterline kilogramul. Pentru producerea unui singur gram de praf de condiment este nevoie de sute de fire.

JUMĂTATE DE GLOB SE UNEȘTE ÎN CLUBUL PACIFIC

Patru dintre cele mai mari economii ale lumii: SUA, Japonia, Canada și Australia, s-au unit într-un club pentru un comerț cu taxe mai mici și standarde comune, inclusiv în agricultură. Lor li s-au alăturat alte 8 state din zona Pacificului: Noua Zeelandă, Malaysia, Mexic, Brunei, Chile, Peru, Singapore și Vietnam. Cele 12 state au semnat un Parteneriat Trans-Pacific (TPP) după opt ani de negocieri.

În următorii 15 ani, tratatul ar putea influența totul, de la industria navelor spațiale la prețul brânzei și la cel al tratamentului pentru cancer. Noul club controlează 40% din economia lumii. Statele semnatare au un PIB cumulativ de 28,5 trilioane de dolari și o piață de 800 de milioane de consumatori. Pentru președintele Barack Obama,

semnarea tratatului este văzută ca o victorie majoră, pe final de mandat. Cert este că semnarea lui pune presiune pe Europa, să decidă dacă se înțelege sau nu cu SUA, într-un alt mare tratat de liber schimb (TTIP), la care negocierile sunt în acest moment împotmolite. Vine rândul Uniunii Europene să hotărască dacă vrea un viitor alături de SUA în noua economie globală.

Tratatul Trans-Pacific este văzut ca o provocare pentru dominația Chinei în regiunea Pa-

cificului. Inițial, și China a fost invitată să se alăture grupului de comerț, dar s-a împotrivit restricțiilor pe care acordul le-ar fi pus pe sectorul financiar și în alte domenii. Despre tratat se spune că prevede și modul în care companiile pot să dea în judecată statele, dar și anumite reglementări în diverse aspecte. Este criticat de unii pentru că ar da o mai mare putere companiilor americane de tutun și de medicamente.

Deocamdată, despre textul de mii de pagini al tratatului nu se știe prea multe. A fost negociat în secret de guverne și ceea ce s-a stabilit urmează să fie dezvăluit în următoarele săptămâni. Urmează ca documentul să fie ratificat de Congresul SUA și de parlamentele celorlalte țări.

WWW.AGRAVISTA.MD

TE INFORMEAZĂ LA TIMP,
OFERINDU-ȚI CELE MAI BUNE
ARGUMENTE ÎN ORICE NEGOCIERE!

MUȚI PRODUCĂTORI S-AU CONVINS
**CĂ ESTE MULT MAI GREU
SĂ VINZI PRODUSUL
LA UN PREȚ CONVENABIL,
DECÂT SĂ PRODUCI**

Federația Agricultorilor AGROinform prezintă prețurile săptămânale angro la fructe și legume pe 5 piețe din Moldova

Informația despre prețurile săptămânale o puteți accesa pe www.agravista.md 29.10.2015

Denumirea produsului	Piața agricolă Edineț			Piața angro Bălți			Piața angro Chișinău (Albișoara)			Piața agricolă Ungheni			Piața agricolă Cahul		
	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu
LEGUME															
Ardei dulce	7.00	14.00	10.00	5.00	12.00	9.00	10.00	15.00	10.00	10.00	40.00	15.00	9.00	10.00	10.00
Cartofi	4.50	7.00	5.00	4.00	7.00	4.50	5.50	6.00	5.50	6.00	8.00	7.00	5.00	5.50	5.20
Castraveți	-	-	-	20.00	21.00	21.00	20.00	24.00	20.00	25.00	28.00	25.00	-	-	-
Ceapă albă	-	-	-	-	-	-	12.00	12.00	12.00	-	-	-	-	-	-
Ceapă galbenă	8.00	9.00	8.50	7.50	8.50	8.50	6.00	8.00	6.00	8.00	10.00	9.00	5.00	6.00	6.00
Ceapă roșie	-	-	-	-	-	-	12.00	12.00	12.00	-	-	-	-	-	-
Ciuperci Champignon	-	-	-	32.00	32.00	32.00	28.00	28.00	28.00	40.00	45.00	45.00	35.00	35.00	35.00
Dovlecei	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.00	15.00	10.00	-	-	-
Gogoșari	-	-	-	6.00	14.00	12.00	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Morcov	5.00	8.00	7.00	4.50	7.00	5.50	7.00	7.00	7.00	7.00	10.00	9.00	6.00	6.00	6.00
Pătrunjel	-	-	-	-	-	-	60.00	60.00	60.00	-	-	-	-	-	-
Ridiche neagră	-	-	-	5.00	5.50	5.00	-	-	-	6.00	6.00	6.00	-	-	-
Roșii de seră	-	-	-	15.00	20.00	16.00	-	-	-	18.00	20.00	18.00	15.00	18.00	15.00
Roșii de câmp	-	-	-	8.00	8.00	8.00	17.00	20.00	17.00	-	-	-	-	-	-
Salată	-	-	-	-	-	-	45.00	45.00	45.00	-	-	-	-	-	-
Sfeclă de masă	5.00	6.00	5.00	4.00	5.00	4.50	6.00	7.00	6.00	7.00	8.00	7.00	5.00	6.00	6.00
Usturoi	-	-	-	20.00	45.00	20.00	40.00	50.00	40.00	30.00	45.00	35.00	-	-	-
Varză	4.00	7.50	7.00	6.00	7.50	7.00	7.00	7.00	7.00	6.00	9.00	8.00	6.00	7.00	7.00
Varză broccoli	-	-	-	-	-	-	35.00	35.00	35.00	-	-	-	-	-	-
Varză conopidă	-	-	-	9.00	12.00	9.00	9.00	9.00	9.00	15.00	20.00	20.00	12.00	12.00	12.00
Varză de pechin	-	-	-	12.00	12.00	12.00	11.00	11.00	11.00	12.00	15.00	15.00	-	-	-
Vinete	4.00	5.00	4.00	4.00	7.00	5.00	10.00	10.00	10.00	6.00	8.00	8.00	9.00	10.00	9.00
FRUCTE															
Banane	-	-	-	-	-	-	22.00	22.00	22.00	-	-	-	20.00	20.00	20.00
Căpșune	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40.00	40.00	40.00	-	-	-
Grepfrut	-	-	-	22.00	22.00	22.00	41.00	43.00	41.00	-	-	-	-	-	-
Lămâi	-	-	-	26.00	27.00	26.00	25.00	27.00	25.00	-	-	-	30.00	30.00	30.00
Mandarine	-	-	-	35.00	35.00	35.00	24.00	28.00	24.00	-	-	-	-	-	-
Mere	5.00	10.00	7.00	5.00	10.00	6.00	5.00	9.00	5.00	5.00	10.00	8.00	5.00	6.00	5.00
Mere Golden	8.00	10.00	9.00	6.00	8.00	8.00	6.00	8.00	6.00	6.00	12.00	10.00	7.00	8.00	7.00
Mere Idared	5.00	6.00	5.50	6.00	6.00	6.00	-	-	-	6.00	8.00	7.00	-	-	-
Mere Richard	-	-	-	8.00	10.00	8.00	7.00	8.00	7.00	8.00	12.00	10.00	-	-	-
Miez de nucă	70.00	120.00	115.00	-	-	-	-	-	-	75.00	120.00	120.00	-	-	-
Pepene verde (harbuz)	-	-	-	-	-	-	3.00	3.50	3.00	-	-	-	-	-	-
Pere	-	-	-	8.00	10.00	9.00	7.00	11.00	7.00	5.00	10.00	8.00	9.00	9.00	9.00
Portocale	-	-	-	30.00	30.00	30.00	27.00	27.00	27.00	-	-	-	25.00	25.00	25.00
Prune	-	-	-	10.00	10.00	10.00	9.00	9.00	9.00	5.00	8.00	8.00	-	-	-
Prune uscate	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25.00	35.00	30.00	-	-	-
Struguri albi de masă	13.00	18.00	15.00	10.00	16.00	14.00	11.00	23.00	11.00	10.00	12.00	12.00	12.00	12.00	12.00
Struguri de masă Moldova	-	-	-	10.00	10.00	10.00	7.00	13.00	7.00	6.00	8.00	8.00	10.00	10.00	10.00
Struguri roșii de masă	12.00	17.00	15.00	14.00	16.00	14.00	11.00	11.00	11.00	10.00	12.00	12.00	-	-	-

OFERTE COMERCIALE

Perioada 16 - 29 octombrie 2015

OFERTE

Produs / Serviciu	Preț	Cantitate	Contacte
Ulei vegetal	25 000 MDL	5 t	Telefon: 025977174, 0 25977012; 079850249;
Porumb	3 500 MDL	500 t	s. Putinești, Fălești; Mobil: 069339397;
Porumb	3 200 MDL	40 t	s. Doltu, Fălești; Telefon: 025958528; 069046151;
Grâu alimen-tar	3 200 MDL	25 t	s. Hâncești, Fălești; Telefon: 068463779;
Porumb	3 300 MDL	50 t	s. Ilenuța, Fălești; Telefon: 068331285;
Varză	6 000 MDL	10 t	Telefon: 069325939;
Grâu		100 t	s. Brânzanii Vechi, Telenești; Telefon: 025870349; 069278849;
Floarea Soa-relui	7 MDL	20 t	Telefon: 069845617;
Porumb	3 MDL	100 t	Telefon: 069415713;
Floarea soa-relui	8 300 MDL	200 t	s. Moldovanca, Fălești; Telefon: 069694895;
Gutui	7 000 MDL	20 t	Telefon: 069002872;
Porumb	3 500 MDL	20 t	Telefon: 069002872;
Orz	3 000 MDL	10 t	Telefon: 069002872;
Prune Uscate	30 000 MDL	30 t	Telefon: 069002872;
Semințe de Ceapă		500 kg	Telefon: 079609022;
Grâu alimen-tar	3 400 MDL	150 t	s. Navârneț, Fălești; Telefon: 0 259 73431; 069213297;
Grâu alimen-tar	3 500 MDL	200 t	s. Catranic, Fălești; Telefon: 025952860; 068101052;
Automobil GAZ-52	24 000 MDL	1 unități	or. Fălești; Telefon: 025923865; 079017227;
Floarea soa-relui	8 500 MDL	50 t	or. Fălești; Telefon: 069194851; 069194851;
Grâu alimen-tar	3 500 MDL	50 t	or. Fălești; Telefon: 069194851; 069194851;
Tractor T-150 K		1 unități	s. Bocani, Fălești; Telefon: 079520844;
Plug PN-5-35		1 unități	s. Bocani, Fălești; Telefon: 079520844;
Mere	5 000 MDL	40 t	s. Gaspar, r. Edineț; Telefon: 068243802;
Tractor MTZ-80		1 unități	s. Pruteni, Fălești; Telefon: 025966704; 069156694;
Remorca 2PTS-4		1 unități	s. Pruteni, Fălești; Telefon: 025966704; 069156694;
Plug PN-3-35		1 unități	s. Pruteni, Fălești; Telefon: 025966704; 069156694;
Porumb	3 300 MDL	200 t	or. Fălești; Telefon: 079559232;
Grâu alimen-tar	3 600 MDL	150 t	or. Fălești; Telefon: 079559232;
Floarea soa-relui	9 000 MDL	150 t	or. Fălești; Telefon: 079559232;
Semințe de grâu	4 800 MDL	40 t	or. Fălești; Telefon: 025923195; 078011066;
Semințe de grâu	4 800 MDL	35 t	or. Fălești; Telefon: 025923195; 078011066;
Semințe de orz	4 500 MDL	20 t	or. Fălești; Telefon: 025923195; 078011066;
Floarea soa-relui	8 600 MDL	100 t	s. Catranic, Fălești; Telefon: 025952860; 068101052;
Brânză de oi	80 000 MDL	1 t	s. Ciolacu Vechi, Fălești; Telefon: 025978227; Mobil: 067178220;
Ovine	800 MDL	220 uni-tăți	s. Ciolacu Vechi, Fălești; Telefon: 025978227; Mobil: 067178220;
Grâu alimen-tar	3 600 MDL	200 t	s. Catranic, Fălești; Telefon: 025952860; 068101052;
Fasole	20 000 MDL	2 t	s. Valea Mare, Ungheni; Telefon: 023643230; 068840400;

Mere Golden, Simirenco	6 000 MDL	5 t	s. Sculeni, Ungheni; Telefon: 0236 63247; 0692168701;
Pere	10 000 MDL	3 t	or. Chișinău, str. Traian 23/1, ap. 406; Telefon: 0236 92518; 069933055; Email: serbuscoolga@gmail.com
Mazăre		10 t	s. Antonești; Telefon: 067670946; Email: berlinschii@mail.ru
Floarea-soa-relui		15 t	s. Antonești; Telefon: 067670946; Email: berlinschii@mail.ru
Orz		10 t	s. Antonești; Telefon: 067670946; Email: berlinschii@mail.ru
Grâu		20 t	s. Antonești; Telefon: 067670946; Email: berlinschii@mail.ru
Fasole		3 t	s. Antonești; Telefon: 067670946; Email: berlinschii@mail.ru
Ceapă		3 t	s. Antonești; Telefon: 067670946; Email: berlinschii@mail.ru
Orz		15 t	s. Cârpești; Telefon: 027378231; Email: boisteanuionion@mail.md
Grâu		25 t	s. Cârpești; Telefon: 027378231; Email: boisteanuionion@mail.md
Mazăre		15 t	s. Cârpești; Telefon: 027378231; Email: boisteanuionion@mail.md
Floarea-soa-relui		20 t	s. Cârpești; Telefon: 027378231; Email: boisteanuionion@mail.md
Fasole		7 t	s. Cârpești; Telefon: 027378231; Email: boisteanuionion@mail.md
Ceapă		5 t	s. Cârpești; Telefon: 027378231; Email: boisteanuionion@mail.md
Orz		10 t	s. Toceni; Telefon: 027351211;
Grâu		20 t	s. Toceni; Telefon: 027351211;
Floarea-soa-relui		25 t	s. Toceni; Telefon: 027351211;
Fasole		1 t	s. Toceni; Telefon: 027351211;
Mazăre		10 t	s. Toceni; Telefon: 027351211;
Orz		20 t	s. Taracuta; Telefon: 027354661; 069279415;
Mazăre		10 t	s. Taracuta; Telefon: 027354661; 069279415;
Floarea-soa-relui		25 t	s. Taracuta; Telefon: 027354661; 069279415;
Grâu		20 t	s. Taracuta; Telefon: 027354661; 069279415;
Fasole		6 t	s. Taracuta; Telefon: 027354661; 069279415;
Ceapă		3 t	s. Lărguța; Cantemir; Telefon: 027376435; 079084603; Email: mzlarguta@mail.ru
Floarea-soa-relui		20 t	s. Lărguța; Cantemir; Telefon: 027376435; 079084603; Email: mzlarguta@mail.ru
Orz		10 t	s. Lărguța; Cantemir; Telefon: 027376435; 079084603; Email: mzlarguta@mail.ru
Grâu		20 t	s. Lărguța; Cantemir; Telefon: 027376435; 079084603; Email: mzlarguta@mail.ru
Fasole		2 t	s. Lărguța; Cantemir; Telefon: 027376435; 079084603; Email: mzlarguta@mail.ru
Mazăre		10 t	s. Lărguța; Cantemir; Telefon: 027376435; 079084603; Email: mzlarguta@mail.ru

Mai multe informații găsiți pe **www.agravista.md**
Responsabilitatea pentru veridicitatea ofertelor plasate aparține **www.agravista.md**

ANUNȚ
VÂND PUIEȚI DE DOI ANI de agriș, fără spini; coacăză roșie și neagră, funduc, mur fără spini, flori clematise și corn altoit.
s. Rezeni, r-n Ialoveni, Sainsus Constantin
Telefon: 026874646; 068977170

ABONAREA
2015

DORIȚI SĂ ÎNCEPEȚI O AFACERE

ȘI NU ȘTIȚI ÎN CE DOMENIU SĂ INVESTIȚI?

DORIȚI SĂ LUĂȚI PREȚ BUN
PE PRODUCȚIA CRESCUTĂ CU MULTĂ MUNCĂ?

Abonați-Vă la ziarul

ȘI VEȚI PRIMI:

- ✓ informații despre prețuri pe diferite piețe agricole din țară;
- ✓ cereri și oferte de producție agroalimentară;
- ✓ recomandări ale specialiștilor în agricultură despre:

TOATE ACESTE
LA UN PREȚ
REZONABIL
DE NUMAI

132 de lei

PENTRU
ABONAMENT
ANUAL

- creșterea legumelor în seră și câmp deschis,
- îngrijirea livezilor și viilor,
- creșterea animalelor,
- idei de afaceri profitabile argumentate economic.

PREȚURI DE ABONARE (lei)

1 lună	3 luni	6 luni	9 luni	12 luni*
12	36	72	108	132

* august vacanță

Index de abonare:
PM 21948

AGROmediainform

ABONAMENTE LA ZIARUL AGROMEDIAINFORM
POT FI PERFECTATE ÎN TOATE OFICIILE POȘTALE

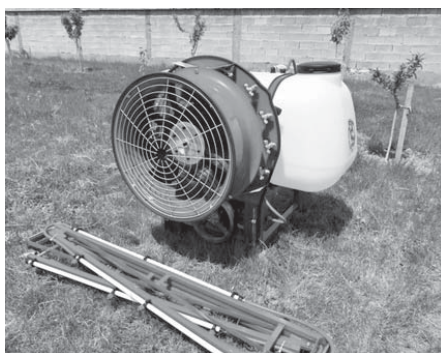
Ozonteh IMPEX S.R.L. din orașul Strășeni vă propune tractoare compacte la prețuri mici

■ Tractoare compacte japoneze de la 12 la 70 cai putere atât de mâna a doua, cât și noi

TOATE PIESELE DE SCHIMB
LA TRACTOARELE IMPORTATEPREȚURI ACCESIBILE -
suntem importatori direcți din Japonia

■ Asistență tehnică
■ O gama larga de utilaj nou pentru aceste tractoare precum:

- Pluguri
- Stropitoare combinată (dotată atât cu ventilator pentru stropit în vie, cât și cu brațe pentru stropitul culturilor de câmp)

- Grapă cu discuri
- Cultivatoare
- Cositoare cu rotor
- Cositoare plată
- Burghiu de săpat gropi
- Remorcă simplă sau bascula-bilă
- Tocător de crengi

AVANTAJE:

CALITATE SUPERIOARĂ
CONSUM REDUS
TRACȚIUNE 4x4
LONGEVITATE
STARE TEHNICĂ EXCELENȚĂ
PUTERNICĂ ȘI COMPACTĂ
PREȚ MIC

Pentru comoditate tractoarele și agregatele au fost expuse pe o suprafață special amenajată ce se află în or. Strășeni la adresa: șoseaua Chișinăului 1. Terenul este amplasat exact lângă Gara Auto, pe traseul național Chișinău – Ungheni.

PENTRU INFORMAȚII SUPLIMENTARE
NU EZITAȚI SĂ NE CONTACTAȚI:

Ozonteh IMPEX S.R.L.

Mob.: 0698 98 123 - Nicolae
mob.: 0685 98 250 - Nicolae
mob.: 0698 98 987 - Ion

E-mail: ozonteh@gmail.com
www.TehnicaAgricola.md

OR. STRĂȘENI
www.tractoare.md